

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Інститут електроенергетики
Електротехнічний факультет

Кафедра перекладу

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

кваліфікаційної роботи ступеню магістр

студентки Горбенко Ксенії Євгенівни

академічної групи 035М-24з-1-ЕТФ

спеціальності 035 Філологія

за освітньо-професійною програмою вищої освіти «Германські мови та літератури (переклад включно), перша –англійська» на тему: МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ ЯК РІЗНОВИД РОЗМОВНО–ПРОСТОРІЧНОЇ ЛЕКСИКИ (НА МАТЕРІАЛІ СУЧАСНИХ ТЕЛЕСЕРІАЛІВ). YOUTH SLANG AS A VARIETY OF COLLOQUIAL AND SUBSTANDARD VOCABULARY (BASED ON CONTEMPORARY TV SERIES)

Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
кваліфікаційної роботи	к.ф.н., доц. Івко О.С.	90	відмінно	

Рецензент	к.ф.н., доц. Павленко Л.В.	90	відмінно	
-----------	----------------------------	----	----------	--

Нормоконтролер	доц. Кабаченко І.Л.	90	відмінно	
----------------	---------------------	----	----------	--

Дніпро
2025

ЗАТВЕРДЖЕНО:
завідувач кафедри перекладу
_____ Висоцька Т.М.
« _____ » _____ 2025 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню магістр

студента Горбенко Ксенії Євгенівни академічної групи 035М-24з-1-ЕТФ
(прізвище та ініціали) (шифр)

Напряму 035 Філологія

за освітньо-професійною програмою вищої освіти «Германські мови та літератури (переклад включно), перша –англійська».

на тему: МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ ЯК РІЗНОВИД РОЗМОВНО–ПРОСТОРІЧНОЇ ЛЕКСИКИ (НА МАТЕРІАЛІ СУЧАСНИХ ТЕЛЕСЕРІАЛІВ). YOUTH SLANG AS A VARIETY OF COLLOQUIAL AND SUBSTANDARD VOCABULARY (BASED ON CONTEMPORARY TV SERIES)

затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» № 1164/с від 13.10.20225.

Розділ	Зміст	Термін виконання
Розділ 1	ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ	13.10.25
Розділ 2	МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ У СУЧАСНИХ АНГЛОМОВНИХ ТЕЛЕСЕРІАЛАХ	30.11.25
Розділ 3	ПЕРЕКЛАД МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ ТА ЙОГО ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ	30.11.25

Завдання видано _____

(підпис керівника)

(прізвище, ініціали)

Дата видачі 05.06.25

Дата подання до екзаменаційної комісії _____

15.12.25

Прийнято до виконання _____

(підпис студента)

Горбенко К.Є.

(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота: 97 с., 60 джерел.

Об'єкт дослідження: молодіжний сленг як різновид розмовно-просторічної лексики.

Предмет дослідження: функціонування молодіжного сленгу в сучасних англomовних телесеріалах та його відтворення в українському мовленні.

Мета роботи: комплексний аналіз лексичних, соціолінгвістичних та функціональних характеристик молодіжного сленгу на матеріалі популярних англomовних телесеріалів, визначення механізмів його появи, класифікації та поширення, а також встановлення основних труднощів і стратегій перекладу такої лексики українською мовою.

Методи дослідження: описовий метод, контекстуально-інтерпретаційний аналіз, соціолінгвістичний метод, порівняльно-перекладознавчий аналіз, елементи структурно-семантичного аналізу.

У теоретичній частині розглянуто специфіку молодіжного сленгу як підсистеми розмовно-просторічної лексики, з'ясовано його походження, роль у мовній ідентифікації, соціолінгвістичні чинники формування та основні підходи до класифікації сленгу. Окреслено вплив цифрових технологій, соціальних мереж та масової культури на появу й поширення молодіжної лексики в англійській та українській мовах.

У практичній частині охарактеризовано телесеріали як джерело автентичної розмовної мови та сучасного сленгу; проаналізовано найпоширеніші сленгові одиниці в таких телесеріалах, як: 13 Reasons Why, Riverdale, Wednesday, Outer Banks, Stranger Things, Atypical та інші. Розглянуто їхні семантичні особливості, прагматичні функції та специфіку вживання. Окремо досліджено труднощі перекладу молодіжного сленгу й наведено основні стратегії адаптації – від еквівалентного перекладу до компенсації, транскодування, калькування та функціональної заміни.

Теоретична новизна роботи полягає у комплексному аналізі молодіжного сленгу в контексті сучасних англomовних медіапродуктів та у визначенні

взаємозв'язку між телесеріальним дискурсом, соціальними практиками й мовною динамікою. Уперше системно розглянуто взаємодію медійної сленгової лексики з українським молодіжним мовленням, її адаптаційні шляхи та трансформації.

Практичне значення дослідження полягає у можливості використання його результатів у викладанні лексикології, стилістики, соціолінгвістики, медіалінгвістики та перекладознавства; у підготовці перекладачів, філологів і медіаспеціалістів. Зібраний матеріал може слугувати основою для створення тематичних словників, глосаріїв та баз сленгових одиниць, актуальних для сучасного молодіжного середовища.

Ключові слова: МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ, РОЗМОВНО-ПРОСТОРІЧНА ЛЕКСИКА, ТЕЛЕСЕРІАЛИ, СОЦІОЛІНГВІСТИКА, ПЕРЕКЛАД, СЛЕНГОВІ ОДИНИЦІ.

SUMMARY

Diploma paper: 97 p., 60 sources.

Object of research: youth slang as a variety of colloquial–substandard vocabulary.

Subject of research: the functioning of youth slang in contemporary English-language TV series and its representation in Ukrainian speech.

The purpose of the work is to provide a comprehensive linguistic and sociolinguistic analysis of youth slang based on the material of modern English-language TV series, to identify its structural, semantic, and functional characteristics, as well as to outline the main challenges and effective strategies for translating slang into Ukrainian.

Research methods include the descriptive method, contextual and interpretative analysis, sociolinguistic analysis, comparative translation analysis, and elements of structural-semantic analysis.

The theoretical section examines the essence of youth slang, its place within colloquial vocabulary, the mechanisms of its formation, classification criteria, and the influence of digital culture, social media, and global communication on its development. Special attention is given to the sociolinguistic functions of slang as a marker of group identity and as a dynamic component of modern communicative practices.

The practical section focuses on TV series as sources of authentic colloquial speech and modern slang. It provides an analysis of slang units found in 13 Reasons Why, Riverdale, Wednesday, Outer Banks, Stranger Things, Atypical, and other series. Their semantic features, pragmatic functions, and contextual specifics are investigated. Particular emphasis is placed on translation challenges related to rendering youth slang into Ukrainian and on the translation strategies that ensure accuracy, naturalness, and cultural relevance.

The scientific novelty of the research lies in offering a comprehensive interpretation of youth slang in the context of English-language media products and in identifying the mechanisms of its interaction with Ukrainian youth discourse. The

study systematizes adaptation strategies that are effective for translating slang expressions and contributes to the development of translation theory concerning informal and dynamic lexical layers.

The practical value of the study is the possibility of applying the results in the fields of translation studies, lexicology, sociolinguistics, media linguistics, and foreign language teaching. The collected examples and analyses may be used for creating slang glossaries, educational materials, and tools for translators working with contemporary audiovisual content.

Keywords: YOUTH SLANG, COLLOQUIAL VOCABULARY, TV SERIES, SOCIOLINGUISTICS, TRANSLATION, SLANG UNITS.

ЗМІСТ

«МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ ЯК РІЗНОВИД РОЗМОВНО–ПРОСТОРІЧНОЇ ЛЕКСИКИ (НА МАТЕРІАЛІ СУЧАСНИХ ТЕЛЕСЕРІАЛІВ)»

ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ	10
1.1. Поняття молодіжного сленгу та його місце в системі розмовно-просторічної лексики.....	10
1.2. Соціолінгвістичні аспекти молодіжного мовлення.....	18
1.3. Класифікація сленгу.....	21
Висновки до розділу 1	30
РОЗДІЛ 2. МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ У СУЧАСНИХ АНГЛОМОВНИХ ТЕЛЕСЕРІАЛАХ	32
2.1. Телесеріали як джерело автентичної розмовної лексики та сленгу.....	32
2.2. Огляд та характеристика молодіжного мовлення в телесеріалах (13 Reasons Why, Riverdale, Wednesday, Yellowjackets, Outer Banks, Stranger Things, Atypical та інші).....	35
2.3. Вплив серіалів на мовну поведінку молоді: з медіа в реальне мовлення.....	44
Висновки до розділу 2	49
РОЗДІЛ 3. ПЕРЕКЛАД МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ ТА ЙОГО ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ	51
3.1. Проблеми перекладу молодіжного сленгу.....	51
3.2. Основні стратегії адаптації сленгової лексики.....	64
3.3. Вплив молодіжного сленгу на мовну культуру.....	76
Висновки до розділу 3	84
ВИСНОВКИ	91
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	94

ВСТУП

Мова є живим і динамічним інструментом комунікації, який постійно змінюється під впливом соціальних, культурних та технологічних факторів. Особливо активно ці зміни проявляються у неформальному мовленні, зокрема в мовній практиці молоді. Молодіжний сленг, як один із проявів розмовно–просторічної лексики, відображає комунікативні потреби молодого покоління, його цінності, ідентичність, спосіб мислення та бачення світу.

Останні десятиліття показали зростаючий вплив масової культури, медіа та, зокрема, телесеріалів на формування лексики молодіжного мовлення. Англійські серіали стали джерелом поширення актуального сленгу, що відображає новітні тенденції, моду, культурні контексти та нові способи самоідентифікації. Вони відображають мовну реальність і активно її формують, стаючи каналом трансляції мовних інновацій у повсякденне спілкування молоді.

Актуальність обраної теми полягає в тому, що молодіжний сленг є мовним феноменом і соціокультурним індикатором, який варто вивчати з лінгвістичної, соціолінгвістичної та культурологічної точок зору. Телесеріали виступають у цьому процесі об'єктом спостереження та інструментом трансформації мовної норми.

Об'єктом дослідження є молодіжний сленг як різновид розмовно–просторічної лексики.

Предметом дослідження є функціонування молодіжного сленгу в сучасних англійських телесеріалах та його вплив на мовну практику молоді.

Метою дослідження є аналіз лексичних, соціальних і функціональних особливостей молодіжного сленгу на матеріалі сучасних телесеріалів, визначення його ролі в системі розмовного мовлення та дослідження впливу медіа на мовну поведінку молоді.

Для досягнення мети поставлено такі **завдання**:

1. З'ясувати поняття молодіжного сленгу та його місце в мовній системі;
2. Дослідити соціолінгвістичні особливості молодіжного мовлення;
3. Здійснити класифікацію сленгової лексики;

4. Проаналізувати функціонування молодіжного сленгу в популярних телесеріалах;
5. Визначити вплив телесеріалів на мовну практику молоді;
6. Виокремити основні труднощі перекладу молодіжного сленгу та шляхи їх подолання.

Методи й прийоми дослідження: описовий (для систематизації теоретичних понять), контекстуально–інтерпретаційний (для аналізу сленгових одиниць у серіалах), соціолінгвістичний (для вивчення впливу соціального середовища на мовлення), а також порівняльно–перекладознавчий аналіз (для виявлення особливостей передачі сленгу українською мовою).

Матеріалом стали епізоди таких серіалів, як 13 Reasons Why, Riverdale, Wednesday, Yellowjackets, Outer Banks, Stranger Things, Atypical тощо, у яких репрезентовано багатий спектр молодіжного сленгу.

Структура дослідження: дослідження складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ НЕОЛОГІЗМІВ ТА ЇХ ПЕРЕКЛАДУ

1.1. Поняття молодіжного сленгу та його місце в системі розмовно-просторічної лексики

Мова – це динамічна, постійно змінна система, що чутливо реагує на всі соціальні, культурні, технологічні та психологічні трансформації суспільства. Особливо яскраво ці зміни проявляються у сфері неформального спілкування, зокрема у молодіжному середовищі, яке традиційно є носієм найновіших мовних явищ. Одним із таких явищ є молодіжний сленг – специфічний шар лексики, що вирізняється експресивністю, креативністю та нестандартністю. Молодіжний сленг належить до розмовно-просторічної лексики, проте займає в ній особливе місце, оскільки поєднує ознаки як загальнорозмовної, так і спеціалізованої, групової мови [17, с. 42].

Термін «сленг» походить від англійського *slang*, який у сучасній англійській мові означає «неофіційні, неформальні слова чи вирази, що використовуються певною групою людей, особливо в розмовному мовленні» [9, с. 14]. Сленг не є хаотичною сукупністю слів, а являє собою структуровану підсистему мови, яка має власні принципи поповнення, відбору та функціонування. У вітчизняному мовознавстві поняття «сленг» тісно пов'язане з термінами «жаргон» та «арго», хоча вони не є повними синонімами. Якщо жаргон – це лексика певної професійної чи соціальної групи, а арго часто виконує функцію мовного шифрування з метою приховати зміст від сторонніх, то сленг – це передусім спосіб неформального, невимушеного спілкування, маркер групової належності, який може містити елементи як жаргону, так і просторіччя [32, с. 56].

Молодіжний сленг визначається як підсистема лексики, що формується й активно вживається у середовищі молодих людей, зазвичай підлітків і молоді віком від 14 до 30 років. Його основні ознаки – експресивність, емоційна насиченість, тенденція до створення нових слів і значень, швидка зміна лексичного складу. Молодіжний сленг є мобільним і здатний оперативно

реагувати на появу нових культурних явищ, технологій, моди, музичних напрямів та соціальних трендів [2, с. 70]. Наприклад, такі слова, як «лайкати», «хайп», «топчик», «крінжувати» з'явилися порівняно недавно, але швидко набули популярності завдяки соціальним мережам.

Історія молодіжного сленгу в англійській мові сягає кількох століть. Ще у XVI ст. в Англії існував *thieves' cant* – специфічна лексика злочинців, жебраків і бродяг, яка згодом частково увійшла до вуличного мовлення. У XVII–XVIII ст. у Лондоні почав формуватися міський сленг, пов'язаний із театром, вуличними виставами, тавернами, ринками. Лексика того часу включала слова та вирази, які нині вважаються застарілими, але тоді вони виконували ті самі функції, що й сучасний молодіжний сленг: створювали відчуття причетності до «своїх» та протиставлялися офіційній мові [41, с. 104].

У XX столітті англійський сленг пережив кілька хвиль оновлення. 1920–1930-ті роки принесли джазовий сленг із такими словами, як *cool, cat, gig*. 1960-ті, позначені рухом хіпі та молодіжними протестами, збагатили англійську мову словами *groovy, far out*. У 1980–1990-х роках поширився хіп-хоповий сленг (*dope, phat*), а з розвитком інтернету з'явилися численні акроніми та скорочення – *LOL, BRB, OMG* [27, с. 59]. У XXI столітті джерелами сленгу стали соціальні мережі, меми, відеоблоги, стримінгові платформи. Такі слова, як *selfie, FOMO, ghosting, stan*, поширилися по всьому світу [12, с. 83].

В українській мові молодіжний сленг почав активно формуватися у другій половині XX століття, особливо у міському середовищі. У 1990-х роках із розвитком медіа розпочалася інтенсивна інтеграція англіцизмів: «чатитися», «флудити», «френдити». Одночасно виникали власне українські інновації, створені за допомогою словотворчої гри: «топчик», «зашквар», «пригоріти». Згодом відбулося помітне посилення ролі англійської мови у формуванні нового молодіжного сленгу [8, с. 44].

Молодіжний сленг виконує кілька ключових функцій. По-перше, ідентифікаційну – допомагає членам певної групи розпізнавати «своїх» і відмежовуватися від «чужих» [19, с. 63]. По-друге, експресивну – передає емоції,

оцінку, іронію чи гумор. По-третє, номінативну – позначає нові явища, які не мають усталених назв у літературній мові. По-четверте, ігрову – демонструє мовну креативність і прагнення зробити спілкування цікавішим. І, нарешті, евфемістичну – замінює грубі або табуйовані вислови м'якшими варіантами [5, с. 37].

Лексичний склад молодіжного сленгу надзвичайно різноманітний. Можна виокремити кілька основних тематичних груп:

- емоційно-оцінна лексика («крутий», «топчик», *awesome*, *lit*);
- позначення осіб («чел», *bro*, «крінжер»);
- розваги та дозвілля («тусити», *Netflix and chill*);
- інтернет-комунікація («афк», *LOL*, «мем»);
- побутово-фінансова сфера («шопитися», *broke*, «чекнути») [14, с. 95].

У словотворі молодіжного сленгу переважають запозичення (особливо з англійської), кальки, скорочення, словоскладання, афіксація та фонетичні трансформації. Наприклад, англійське *like* дало українське «лайкати»; *hype* – «хайп», «хайпувати»; *flex* – «флексити». В англійській мові поширені моделі *adulding*, *hangry*, *clickbait*, *manspreading*, *sus* [15, с. 58].

Особливістю молодіжного сленгу є його швидка змінюваність. Частина слів має короткий життєвий цикл і виходить із ужитку за кілька років, поступаючись новим. Інші ж поступово інтегруються у літературну мову. Так сталося, наприклад, з англійськими *bus* (від *omnibus*) чи *phone* (від *telephone*), що колись були сленгом, а тепер сприймаються як нейтральні слова. В українській мові аналогічний шлях пройшло слово «мобілка», яке починалося як розмовне, а нині є загальноживаним [11, с. 74].

Місце молодіжного сленгу у системі розмовно-просторічної лексики визначається тим, що він поєднує ознаки кількох різновидів нелітературної лексики. Як і просторіччя, він належить до усного неофіційного мовлення; як і жаргон, може бути зрозумілий лише певній групі; як і арго, іноді виконує функцію шифрування. Молодіжний сленг є найдинамічнішою частиною

розмовно-просторічної лексики, що активно взаємодіє з літературною мовою, медіа, попкультурою та цифровими технологіями [33, с. 112].

Таким чином, молодіжний сленг є невід'ємною складовою сучасної мовної картини світу. Він відображає соціальні зміни, культурні впливи, глобалізаційні процеси й водночас зберігає національну своєрідність. В українській та англійській мовах сленг розвивається за подібними законами, але має різні джерела інновацій: англійський – внутрішні культурні процеси, український – поєднання власної словотворчої традиції з активним запозиченням англіцизмів [24, с. 106].

Молодіжний сленг як явище має виразну соціолінгвістичну природу. Він відображає мовну творчість і соціальну ідентичність своїх носіїв. Мовні інновації, що з'являються у молодіжному середовищі, виконують подвійну функцію: з одного боку, вони слугують засобом внутрішньогрупової комунікації, а з іншого – інструментом вираження опозиції до усталених норм літературної мови [19, с. 71]. Таке опозиційне ставлення не завжди має конфронтаційний характер; частіше воно є формою мовної гри та креативності.

Важливим джерелом поповнення молодіжного сленгу є медіапростір, особливо соціальні мережі та стримінгові сервіси. Значна частина нових сленгових одиниць народжується саме у цифровому середовищі. Наприклад, вираз *spill the tea* («розповісти плітки») набув популярності після поширення у відеоблогах YouTube і Twitter [12, с. 94]. Подібно, в українській мові останніми роками утвердилися слова «зашквар», «краш», «шиперити», «флексити», які або калькують, або запозичують значення з англомовного інтернет-сленгу [14, с. 87].

Окрему групу становить так звана меметична лексика – слова і вирази, що виникають у вигляді інтернет-мемів і набувають популярності завдяки багаторазовому цитуванню. Такі одиниці мають короткий життєвий цикл, проте в період активного вжитку стають потужними маркерами групової належності [28, с. 76].

Історія англійського молодіжного сленгу розвивалася хвилеподібно, причому кожна хвиля пов'язувалася з появою нової культурної течії або технологічної інновації. Дослідники виділяють кілька основних етапів [6, с. 42]:

1. XVI–XVIII ст. – становлення міського вуличного мовлення та формування перших лексичних мод серед молоді;
2. XIX ст. – розквіт студентського й університетського сленгу у Британії; поява специфічних термінів у сфері спорту, моди, музики;
3. Початок XX ст. – джазовий сленг у США (*cool, dig, jam session*);
4. 1960–1970-ті – мова хіпі та контркультурних рухів (*peace, groovy, trip*);
5. 1980–1990-ті – хіп-хоповий сленг (*bling, phat, dope*);
6. 2000–2020-ті – інтернет-сленг, акроніми й скорочення (*OMG, FOMO, YOLO, sus*) [22, с. 93].

В українській лінгвістиці прийнято вважати, що сучасний молодіжний сленг розвивається під впливом глобалізації, цифрових технологій та масової культури [4, с. 38]. На відміну від англійського, який формувався переважно внутрішніми культурними хвилями, український сленг значною мірою інтегрує англійські інновації через соціальні мережі, відеоігри й музичну індустрію. Водночас він зберігає національну своєрідність завдяки словотворчій адаптації: до запозичених основ додаються українські суфікси чи префікси, відбувається фонетична зміна («лайкати», «топчик», «крашитися») [17, с. 66].

За походженням молодіжний сленг поділяється на кілька типів [5, с. 21]:

- власне національний – створений у межах мови («топчик», «відос», «двіж»);
- запозичений – переважно з англійської («лайк», «хайп», «кранч»);
- змішаний – поєднання іншомовної основи та українських афіксів («флексити», «шипирити», «бустити»).

Словотворчі моделі охоплюють:

1. Англіцизацію (запозичення слів типу *stream, update, bug*);
2. Калькування (наприклад, «час – гроші» як аналог *time is money*);
3. Абревіацію та скорочення («лол», «імхо», «брб»);

4. Словоскладання (*Netflix-and-chill*, «фанпейдж»);
5. Морфологічну гру («хайпанути», «трешовий», «крашик») [13, с. 102].

Сленг виконує такі функції:

- Маркер ідентичності – чітко вказує на вікову або субкультурну належність.
- Соціальний бар'єр – ускладнює розуміння для «чужих», зберігаючи групову автономію.
- Експресивність – передає емоції, підсилює комунікативний ефект.
- Інноваційність – швидко адаптується до змін у культурі та технологіях.
- Естетична функція – створює відчуття мовної гри, творчості [5, с. 15].

Наголошується, що сленгова лексика постійно перебуває на межі між розмовною та літературною мовою. Частина таких одиниць поступово втрачає експресивне забарвлення й переходить у нейтральний словник. У англійській мові це видно на прикладах *bus*, *phone*, *cool*, які колись мали розмовний відтінок, а нині є стандартними словами. В українській мові аналогічний шлях пройшли слова «мобіллка», «інет», «смс» [18, с. 115].

Інтернет і мобільні технології стали основним середовищем народження й поширення нових сленгових одиниць. Більшість сучасних новотворів з'являється на платформах TikTok, Instagram, Reddit і X (Twitter), де швидкість комунікації й візуальний контент створюють ідеальні умови для мовних експериментів [30, с. 54]. Український сегмент цифрового простору активно адаптує англійські неологізми, надаючи їм національних форм: «хейтер» (від *hater*), «трендити» (від *trend*), «крашитися» (від *crush*) [16, с. 88].

У мовній ієрархії молодіжний сленг посідає проміжне місце між загальнорозмовною лексикою та спеціалізованими соціальними кодами. Від просторіччя він відрізняється більшою креативністю, від жаргону – відкритістю, від арго – меншою закритістю. Водночас це найбільш динамічний і «модний» пласт мови, що чутливо реагує на культурні й технологічні новації [14, с. 90].

Сучасний молодіжний сленг формується під впливом глобалізації, цифровізації, міжкультурних контактів і медіаіндустрії. Важливою тенденцією XXI століття є перехід від локальних мовних інновацій до глобально поширених

моделей, коли ті самі одиниці функціонують у різних мовах із мінімальними змінами [8, с. 214]. В англomовному середовищі останніми роками значного поширення набули слова з афроамериканської англійської (AAVE), які через TikTok і YouTube стали частиною міжнародного молодіжного словника: *lit*, *slay*, *no cap*, *periodt* [27, с. 101]. В українському мовленні вони часто вживаються у майже незміненому вигляді («літ», «слей», «но кеп») або отримують адаптовану форму («слейнути») [19, с. 109].

Новою рисою сучасного сленгу є тісний зв'язок із візуальною комунікацією – мемами, GIF-анімаціями, стікерами, відеоформатами. Словесна форма в таких випадках часто супроводжується зображенням, що розширює її смисл. Прикладом є англomовний мем *this is fine*, який позначає ситуацію, коли все йде шкереберть, але людина удає, що «все добре». В українському середовищі цей вислів трансформувалася у «це нормально» або «та все ок», але з тією ж культурною відсилкою [23, с. 77].

Лінгвістичні особливості сучасного молодіжного сленгу охоплюють [5, с. 24]:

- креативну морфологію – творення дієслів від іменників англійського походження («тролити», «флексити», «скролити»);
- семантичне розширення – надання старим словам нових значень («краш» у значенні «об'єкт симпатії»);
- гібридизацію – поєднання елементів різних мов («вайб українського села», «лол, жиза»);
- граматичну економію – скорочення висловів («імхо», «брб», «соре» замість «вибач»);
- фонетичну адаптацію – пристосування іншомовних форм до української звукової системи («хайп», «треш», «крашик»).

Хоча англійський і український молодіжні сленги мають власні джерела формування, сучасна мовна ситуація виявляє їхню асиметрію: англійський виступає джерелом інновацій, тоді як український – здебільшого реципієнтом.

Спільними для обох є риси:

- висока динамічність;
- медіазалежність;
- емоційно-експресивний характер;
- меметичність як канал поширення [15, с. 64].

Розрізняються ж вони рівнем інтернаціоналізації (англійський зрозумілий глобально, український потребує адаптації), темпами кодифікації (в англійській сленг швидше входить у словники, наприклад *selfie*), а також словотворчими стратегіями (українська переважає афіксацію, англійська – словоскладання) [21, с. 142].

Деякі дослідники пропонують класифікувати молодіжний сленг за тематичними групами [7, с. 25]:

- емоційна оцінка – «топчик», *lit*, «крінж», *fire*;
- соціальні взаємодії – «шипирити», «краш», *ghosting*, *friendzone*;
- цифрове середовище – «скролити», «зумер», «імхо», «чатитися»;
- музика та мода – «дріп», «флексити», «хайп»;
- ігри та спорт – «респаун», «нерфити», «гіг».

Молодіжний сленг входить до розмовного стилю, але займає у ньому специфічну нішу. Він межує з просторіччям, однак не є його синонімом. Просторічна лексика зазвичай має грубуватий відтінок («пузатий», «здоровенний»), тоді як молодіжний сленг частіше іронічний чи жартівливий [26, с. 111].

Отже, в системі розмовно-просторічної лексики він є найбільш інноваційним і мобільним шаром, який слугує джерелом мовних експериментів і водночас засобом соціальної самоідентифікації.

Розмовно-просторічна лексика включає:

- нейтральні розмовні слова (телик, жилка);
- просторіччя (здоровенний, пузатий);
- жаргонізми (копи – поліцейські, бабки – гроші);
- сленг (молодіжний, професійний, тематичний).

Молодіжний сленг у цій системі виконує роль «мовного експериментального поля», звідки окремі слова можуть переходити в інші шари лексики.

Також у найближчі роки можна очікувати:

- подальшої англізації молодіжного мовлення;
- зростання ролі візуально-текстових гібридів;
- пришвидшення темпів появи та зникнення сленгових одиниць;
- розширення використання штучного інтелекту для створення нових слів (нейромеми, генеративні жарти) [2, с. 119].

1.2. Соціолінгвістичні аспекти молодіжного мовлення

Молодіжне мовлення – це специфічний різновид усного неофіційного спілкування, який формується у межах молодіжної спільноти та відображає як соціально-культурні особливості цієї групи, так і внутрішньогрупову динаміку [9, с. 186]. У соціолінгвістиці молодіжна мова розглядається як варіант соціолекту, тобто тип мовлення, що визначається не географічною, а соціальною приналежністю мовця [4, с. 60]. Таке мовлення виконує роль маркера групової ідентичності та стає інструментом самовираження.

Сутність соціолінгвістичного підходу полягає в аналізі мови як соціального феномену, що формується під впливом віку, статусу, освіти, субкультурної належності, гендеру та професійного середовища [6, с. 142]. Молодіжна мова є результатом взаємодії мовної та соціальної компетентностей індивіда і часто відображає процеси соціалізації. Вона допомагає формувати відчуття належності до спільноти, а також відмежовує її від «дорослого світу».

У соціолінгвістиці молодіжне мовлення трактується як форма мовної поведінки, що виникає під впливом вікових, соціальних і культурних чинників [19, с. 147]. Воно може поєднувати стандартну лексику, жаргонізми, сленг, неологізми та запозичення, які забезпечують виразність і неформальність комунікації. Молодіжна мова часто виконує не лише комунікативну, а й символічну функцію, слугуючи способом самоідентифікації.

Молодь використовує мову для вираження емоцій, демонстрації солідарності або дистанціювання від певних груп [5, с. 27]. Соціолінгвістичний аналіз дозволяє зрозуміти, як вибір мовних засобів стає показником приналежності до певного соціального середовища або культурного напрямку.

Молодіжні мовні практики існували завжди, проте системне їх дослідження почалося у середині ХХ століття, коли сформувалися перші виразні субкультури. В англomовному світі цей період асоціюється з появою лексики, пов'язаної з музичними стилями – *rock'n'roll*, *punk*, *hip-hop*, тоді як в Україні активна трансформація молодіжного мовлення розпочалася у 1990-х роках, коли почали проникати елементи західної культури [6, с. 51].

На початку ХХІ століття розвиток інтернету спричинив небачене прискорення лексичних змін. Слова на кшталт «мем», «тролити», «хайп» або *LOL*, *OMG*, *BRB* стали міжнародними маркерами цифрової епохи [10, с. 590]. Такі одиниці часто переходять між мовами без перекладу, утворюючи глобальний «інтернет-сленг».

Використання специфічної лексики дозволяє членам спільноти впізнавати «своїх». Наприклад, у геймерському середовищі вирази *GG* (*good game*), *noob* чи українські «задонатити», «апнути левел» зрозумілі лише учасникам цього простору [8, с. 39]. Таким чином, молодіжне мовлення стає засобом групової інтеграції.

Молодіжне мовлення відзначається високою емоційністю. Такі слова, як «крінж», «вайб», «треш», «топчик», дозволяють миттєво передати емоційне ставлення до ситуації [9, с. 112]. У молодіжному дискурсі експресивність часто переважає над інформаційністю, а словотворча гра стає засобом самовираження.

Молодь активно створює нові слова й меметичні вирази, змінює граматичні моделі та переносить значення звичних слів у нові контексти [17, с. 183]. При цьому велике значення мають соціальні медіа, де нові слова набувають популярності протягом кількох днів або навіть годин.

Завдяки скороченням (*імхо*, *лол*) та акронімам (*BRB*, *IDK*) комунікація стає швидшою, особливо у цифровому середовищі [10, с. 591].

Дослідження показують, що у мовленні дівчат і хлопців можуть переважати різні стилістичні особливості [11, с. 75]. Наприклад, у неформальних дружніх розмовах часто трапляються емоційно забарвлені оцінки на позначення приємних чи позитивних явищ («милота», «няшний», *cute*), тоді як у змагальному чи ігровому контексті поширені вирази з іронічним або конкурентним підтекстом (*izi vin, GG, EZ, noob*) [12, с. 22]. Проте такі відмінності радше свідчать не про суворий гендерний поділ, а про різні сфери застосування молодіжного сленгу [9, с. 114].

Віковий фактор теж впливає на вибір мовних засобів: підлітки схильні швидше переймати нові слова, тоді як студенти та молоді фахівці частіше фільтрують лексику, адаптуючи її до офіційного спілкування [13, с. 44]. Молодіжне мовлення в Україні має регіональні відтінки. Наприклад, у західних областях популярні слова «файний» (гарний), «пляцок» (торт), у центрі – «прикол», «тусити», на півдні – «кайфувати», «базар» у значенні «розмова» [44, с. 30]. В англomовному світі регіональні особливості теж значні: у Британії вживають *cheers* у значенні «дякую», а в США – *thanks, bro, dude*; в Австралії поширені скорочення (*arvo* – afternoon, *brekkie* – breakfast) [5, с. 91].

Соціальні мережі стали головним генератором нової лексики. *TikTok* породив слова *simp, sus, slay*; *Instagram* – *OOTD (outfit of the day)*; *YouTube* – *subscribe, like, smash the bell* [6, с. 26]. В українському просторі популярність отримали вирази з мемів: «зашквар», «краш», «лузати» (сміятися), «олд» (той, хто пам'ятає старі часи) [17, с. 63].

Вплив англійської на молодіжне мовлення України величезний. Англіцизми можуть зберігати оригінальну форму (*like, stream, spam*) або зазнавати адаптації («лайкати», «стрімити», «спамити») [18, с. 49]. Це явище називають лінгвістичною гібридизацією, коли в одному реченні поєднуються елементи двох мов: «Я застрімив катку на *Twitch*, було тупо топ!» [1, с. 77]. В Україні мовні інновації молоді часто мають додатковий символічний вимір – вони підкреслюють українську ідентичність [20, с. 34]. Це проявляється у

свідомому виборі українських еквівалентів замість кальок та у створенні неологізмів на національному ґрунті [32, с. 41].

Молодіжне мовлення – це відкрита система, чутлива до соціальних, культурних і технологічних змін. Соціолінгвістичний аналіз показує, що воно відображає реальність і активно її формує, виступаючи засобом соціальної ідентифікації, експресії та мовної інновації [23, с. 88]. У сучасному світі, де межі між онлайн- та офлайн-комунікацією зникають, роль молодіжного мовлення як маркера культурних процесів лише зростатиме [26, с. 684].

1.3. Класифікація сленгу

Питання класифікації сленгової лексики є одним із ключових у сучасних лінгвістичних дослідженнях, оскільки саме воно дозволяє систематизувати розрізнені мовні явища, виявити внутрішні закономірності розвитку мови та простежити взаємодію між офіційною і неофіційною комунікацією. Сленг, як відомо, належить до розмовно-просторічного шару лексики, але на відміну від звичайного просторіччя він має чітку соціальну або групову маркованість, виконує специфічні функції в мовленні та відзначається високим ступенем експресивності [1, с. 22]. Класифікація дає можливість розкласти весь спектр сленгових одиниць на групи і дослідити джерела їх походження, механізми словотвору та соціальне призначення.

Сленг у сучасній лінгвістиці визначається по-різному: одні дослідники наголошують на його тимчасовій модності та нестабільності [2, с. 43], інші – на груповій обмеженості та функції маркера «свій – чужий» [3, с. 57], ще інші – на його ролі у формуванні ідентичності та стилю спілкування [4, с. 81]. Попри різні підходи, більшість сходиться на тому, що сленг є гетерогенним явищем, яке формується з різних джерел: жаргонів, діалектів, запозичень, мовної гри, метафоричних переносів та новотворів. Саме ця різноманітність зумовлює потребу у багаторівневій класифікації.

Існує кілька головних підходів до класифікації сленгу, серед яких тематичний, соціальний, функціональний і структурно-семантичний.

Тематичний підхід передбачає групування слів за сферою вживання, наприклад, спортивний сленг (асист, аут, англ. slam dunk), музичний (джем, треки, англ. banger), геймерський (респавн, апгрейд, англ. noob, respawn) чи студентський (пари, залік, англ. cram, freshman) [5, с. 96]. Цей підхід зручний для лексикографії, оскільки дозволяє упорядкувати матеріал за темами. Проте він менш ефективний для аналізу соціальних аспектів, оскільки не враховує походження та функції лексем.

Соціальний підхід класифікує сленг за приналежністю до певної групи: молодіжний, професійний, кримінальний, військовий тощо. Молодіжний сленг є найбільш динамічним: слова на кшталт краш (від англ. crush), вайб (vibe), топчик, зашквар швидко з'являються і зникають під впливом медіа та моди [6, с. 134]. В англійській мові аналогами є lit, GOAT, stan, salty. Професійний сленг пов'язаний із робочою сферою: у IT-середовищі це баг, фікс, дебаг, англ. frontend, backend, cloud. Кримінальний сленг історично виконував функцію коду, зрозумілого лише «своїм»: наїхати (різко критикувати), англ. snitch (донощик). Структурно-семантична класифікація аналізує способи творення сленгових одиниць. Метафоричні вирази, як-от косити під когось (наслідувати) чи англ. spill the tea (розповісти плітки), базуються на переносному значенні. Метонімії на кшталт залізо (комп'ютер) чи англ. the suits (адміністрація) замінюють одне поняття іншим за суміжністю. Скорочення й аббревіатури (лол, імхо, англ. YOLO, BTW) виконують функцію економії мовних зусиль. Запозичення (хайп, фейл; англ. emoji, anime) збагачують сленг новими культурними конотаціями. Нарешті, словотворчі інновації (зашкваритися, забанити; англ. adulting, hangry) демонструють креативний потенціал мовців [9, с. 77].

Важливим є міжмовний аспект класифікації. Англійська мова стала головним джерелом поповнення українського сленгу у XXI столітті, особливо завдяки глобалізації, соцмережам та культурним індустріям. Такі слова, як лайкати, скролити, задонатити, пройшли процес морфологічної адаптації й тепер поводяться як повноцінні українські дієслова. Водночас англійська також

сприймає запозичення з інших мов, але українські впливи є обмеженими й переважно культурними (borsch, vyshyvanka) [10, с. 140].

Усередині кожної класифікаційної групи можна виділити підгрупи. Наприклад, молодіжний сленг може поділятися на шкільний, студентський, субкультурний (рокерський, геймерський, реперський). Професійний – на медичний, юридичний, журналістський. Кримінальний – на тюремний та вуличний. Така деталізація дозволяє фіксувати специфічні риси, властиві вузьким спільнотам [11, с. 65].

Класифікація сленгу також передбачає врахування темпорального фактора. Сленгові одиниці можна поділити на актуальні (модні) та архаїзовані [8, с. 118]. Наприклад, українські кайф і відстій чи англійські *groovy* і *rad* мали пікову популярність у минулому, але тепер сприймаються як ознака певної епохи. У свою чергу, краш, вайб, *lit*, *stan* є характерними для 2020-х [29, с. 120]. Фіксація цього аспекту дозволяє створювати «хронологічні словники» сленгу, які є цінними не тільки для лінгвістів, але й для культурологів [51, с. 127].

Особливе місце в класифікації займає так званий інтернаціональний сленг – слова, що одночасно існують у багатьох мовах без значних змін форми й значення: *wow*, *OK*, *selfie*, *emoji* [36, с. 90]. Такі одиниці є результатом глобальної культурної інтеграції й можуть виступати маркерами міжнародного молодіжного дискурсу [59].

Систематизація сленгу виконує наукову і практичну функцію. У викладанні іноземних мов класифікація допомагає визначити, які слова слід пояснювати для адекватного сприйняття автентичних текстів, а які варто уникати у формальному спілкуванні [19, с. 58]. У медіааналітиці вона дає змогу відслідковувати тренди та прогнозувати мовні зміни [40, с. 102]. У соціолінгвістиці – виявляти, як мова відображає соціальну стратифікацію та процеси культурної ідентифікації [53, с. 66].

Таким чином, класифікація сленгу – це багатогранний інструмент, що охоплює тематичні, соціальні, функціональні, структурно-семантичні, темпоральні та міжмовні критерії [9, с. 75]. Її складність зумовлена

лінгвістичною природою сленгу та його тісним зв'язком із культурними, психологічними та соціальними чинниками. У сучасних умовах глобалізації та цифрової комунікації цей пласт лексики розвивається настільки динамічно, що будь-яка класифікація потребує постійного оновлення та доповнення [44, с. 111].

Розглядаючи тематичну класифікацію сленгу, важливо враховувати, що тематика завжди відображає пріоритети певної епохи та соціальної групи. Наприклад, спортивний сленг в англійській мові значно розширився завдяки масовій популяризації баскетболу, американського футболу та бейсболу: вирази на кшталт *home run* (успіх), *slam dunk* (очевидна перемога), *full-court press* (максимальний тиск) виходять за межі спортивної термінології і вживаються у політичному та бізнес-дискурсі [25, с. 97]. В українській мові спортивний сленг активно використовується не тільки у футболі (офсайд, пенальті, хет-трик), але й у нових видах спорту, зокрема кіберспорті (лан, стрім, рейт) [34, с. 104].

Музичний сленг так само є прикладом тематичного угруповання: у 1990-х українські молодіжні середовища використовували слова тусняк, репчик, металюга, а в англійській – *gig*, *mash-up*, *drop the beat*. У 2010–2020-х на хвилі гіп-гопу і TikTok-музики з'явилися бенгер, флоу, діс, фіт, *banger*, *flow*, *diss*, *feat* [16, с. 121]. Тематичні групи швидко реагують на тренди: як тільки популярність жанру чи активності спадає, відповідні слова можуть зникати з активного вжитку або ставати маркерами «олдскульності» [11, с. 99].

Геймерський сленг у XXI столітті вийшов далеко за межі геймерських спільнот. Вирази задонатити, респавнитися, апгрейднути почали вживатися метафорично: «апгрейднути квартиру» або «респавнитися після важкого тижня». Англійські *AFK* (*away from keyboard*), *noob*, *boss fight* стали зрозумілими навіть тим, хто ніколи не грав у відеоігри [45, с. 80].

Соціальна класифікація дозволяє побачити різноманіття сленгових шарів. Молодіжний сленг, наприклад, включає як локальні інновації (зашквар, топчик, заліпати), так і глобальні запозичення (краш, вайб, хайп) [13, с. 105]. Студентський підтип молодіжного сленгу має свою лексику: халявити, сесія, впарити реферат; в англійській – *freshman fifteen*, *cram for finals*, *prof*. Шкільний

підтип відзначається швидким оновленням і часто пов'язаний з мемною культурою та інтернет-трендами: рофл, імба, *sus (suspicious)*, *simp* [35, с. 133].

Професійний сленг – ще один яскравий пласт. В ІТ-ком'юніті України поширені слова пушнути код, задеплоїти апку, пофіксити баг, а в англійській – *push to repo*, *merge conflict*, *hotfix* [47, с. 79]. Медичний професійний сленг має іншу специфіку: швидка (машина швидкої допомоги), п'ятірка (клінічна оцінка), *code blue* (реанімаційна ситуація), *stat* (негайно) [22, с. 62].

Кримінальний сленг є більш закритим і повільніше оновлюється, оскільки виконує функцію шифрування [26, с. 84]. В українському варіанті це слова фраєр, наїхати, шмон, а в англійському – *snitch*, *cop a plea*, *inside job* [51, с. 211]. Деякі слова переходять у ширше вживання, втрачаючи специфічність, наприклад, «наїхати» може означати не лише фізичний напад, а й словесну атаку [4, с. 39].

Функціональна класифікація розкриває роль сленгових одиниць у комунікації. Експресивні одиниці передають емоційне ставлення мовця: кайф, відстій, англ. *awesome*, *lame* [14, с. 67]. Евфемістичні замінюють слова з негативною конотацією: «пішов у кращий світ» замість «помер», англ. *passed away* замість *died* [30, с. 115]. Оцінні одиниці створюють соціальні маркери: «олд» – «старомодний», *basic* – «звичайний, банальний» [42, с. 98].

Структурно-семантична класифікація поглиблює розуміння механізмів творення сленгу. Метафори у сленгу часто походять із візуальних або тілесних образів: «плавати» (не розуміти матеріалу), англ. *ghost someone* (перестати відповідати в спілкуванні) [37, с. 122]. Метонімія, наприклад, «залізо» (комп'ютер), англ. *wheels* (машина), спирається на асоціативну суміжність [32, с. 139]. Скорочення та акроніми на кшталт лол (LOL), імхо (ІМНО) економлять час і надають спілкуванню неформальності [55, с. 45]. Запозичення, зокрема англіцизми, складають значну частину українського сленгу: хайп, треш, фейк [11, с. 88].

Темпоральна класифікація підкреслює, що сленг живе у «хвилях». Наприклад, слова тусовка, кайф і ломка були актуальні у 1990-х і початку 2000-

х, але тепер часто сприймаються як ретро [18, с. 102]. В англійській подібну долю мали *groovy* (1960-ті), *rad* (1980-ті), *phat* (1990-ті) [57, с. 203]. Сучасні слова (краш, вайб, *lit*, *sus*) можуть за кілька років вийти з ужитку, поступившись місцем новим модним виразам [28, с. 131].

Інтернаціональний сленг – особливий тип, що формується завдяки глобалізації. Він містить слова, які без перекладу зрозумілі у багатьох мовах: *selfie*, *emoji*, *OK*, *wow* [36, с. 90]. Часто це пов'язано з технологічними інноваціями або масовою культурою [20, с. 146].

Кожен підтип класифікації можна деталізувати, створивши, наприклад, схему:

- за сферою (спорт, музика, кіберспорт, мода, гастрономія, медіа);
- за соціальною групою (молодь, професіонали, військові, кримінальні кола);
- за функцією (експресивний, евфемістичний, криптосленг, оцінний);
- за походженням (метафори, метонімії, скорочення, запозичення, авторські новотвори);
- за часом (актуальний, архаїзований, інтернаціональний).

Така багатовимірна класифікація дозволяє впорядкувати мовний матеріал та простежити взаємодію між групами. Наприклад, молодіжний геймерський сленг містить багато англіцизмів, утворених шляхом скорочення, і виконує переважно експресивну функцію [41, с. 89]. Водночас професійний медичний сленг часто є евфемістичним і має латинське чи грецьке походження [6, с. 54].

Сленг – це динамічна підсистема мови, яка потребує постійного оновлення класифікаційних підходів [33, с. 110]. Зміни в культурі, технологіях і соціальній структурі миттєво відбиваються в лексиці, тому будь-яка класифікація є умовною та тимчасовою [15, с. 127].

Класифікація сленгу не може бути відірвана від історичного тла, адже навіть одна тематична чи соціальна група змінює своє наповнення залежно від епохи та суспільних реалій [14, с. 73]. Для порівняння розглянемо чотири часові зрізи: 1) кінець XIX – початок XX ст.; 2) середина XX ст.; 3) кінець XX ст.; 4) початок XXI ст.

1. В українському мовному середовищі того часу виділявся професійний сленг ремісників, студентів та військових. Наприклад, у студентському середовищі поширювалися слова канікули, шпарагалка (від нім. *Spickzettel*), фізикант (студент фізико-математичного факультету). Англійська ж мова в цей період мала активний злодійський сленг (*cant, thieves' argot*), а також сленг робітничих кварталів Лондона, зокрема кокні-раймований сленг (*apples and pears = stairs*) [33, с. 142].
2. В українській мові періоду 1930–1950-х років активізувався військовий сленг, значна частина якого походила з фронтового жаргону, а також з інтернаціональних запозичень [8, с. 85]. В англійській мові після Другої світової війни теж зросла кількість військових термінів, що стали частиною повсякденного мовлення: *radar, jeep, AWOL (absent without leave)*. У цей час у США формувався сленг джазових музикантів, який швидко вплинув на молодіжну лексику (*cool, dig it, hip*) [27, с. 114].
3. 1980–1990-ті – період глобальної культурної інтеграції. В Україні формується молодіжний сленг з великою кількістю англіцизмів: драйв, шанс, крутий, мобіла. В англійській активно розвивається геймерський і хіп-хоп-сленг: *bling, dope, crew*. Саме в цей час багато тематичних груп, як-от музичний і спортивний сленг, набувають глобального характеру [19, с. 68].
4. З 2010-х років український та англійський сленг синхронізуються ще швидше завдяки соцмережам. Слова краш, хайп, фейк, вайб вживаються паралельно в обох мовах [41, с. 92]. Геймерський, блогерський, кіберспортивний та мемний сленг стають основними джерелами нових одиниць. Паралельно розвивається політичний та протестний сленг, що відображає актуальні соціальні події [58, с. 133].

Однією з найцікавіших особливостей класифікації є те, що межі між групами рідко бувають чіткими [13, с. 119]. Багато одиниць можуть належати одразу до кількох категорій. Наприклад: Слово «задонатити» в українському геймерському середовищі спочатку

мало вузьке значення – «пожертвувати гроші на гру». Згодом воно стало частиною молодіжного сленгу загалом і вживається у значенні «пожертвувати або вкласти гроші у будь-який проєкт» (задонатити на благодійність). Таким чином, воно одночасно належить до геймерського, молодіжного та інтернаціонального підтипів [46, с. 128].

Вираз *slam dunk* в англійській мові має спортивне походження (баскетбол), але сьогодні активно вживається в бізнес-контекстах як позначення «легкої перемоги» або «гарантованого успіху». Отже, він є частиною спортивного, професійного та експресивного сленгу [25, с. 117].

Такі перехресні зв'язки ускладнюють роботу лінгвістів, але водночас роблять картину живої мови багатовимірною [9, с. 67].

Класифікація сленгу повинна враховувати і швидкість «життєвого циклу» слова. Деякі групи оновлюються блискавично (молодіжний, мемний, геймерський сленг), тоді як інші мають більш стабільний склад (кримінальний, професійний) [40, с. 111].

Молодіжний сленг часто змінюється кожні 2–3 роки. Наприклад, слова чоткий, респект, які були популярними у 2000-х, нині замінені на топ, хайп, краш. В англійській подібну зміну пройшли *cool, rad, lit, goated* [37, с. 104].

Кримінальний сленг зберігає сталість, бо виконує функцію групового коду. Деякі вирази можуть існувати десятиліттями: фразер, наїхати, *snitch, inside job* [29, с. 82].

Інтернаціональний сленг (наприклад, *selfie, emoji, OK*) має найбільшу стабільність і поширення завдяки глобалізації [34, с. 123].

Чітка класифікація сленгу дозволяє:

- систематизувати мовний матеріал для наукових досліджень і словників;
- відстежувати культурні тренди та їхнє відображення у мові;
- вивчати мовну інтеграцію – як слова переходять з однієї групи до іншої та зберігають або змінюють значення [18, с. 70];
- аналізувати вплив глобалізації та англійської мови на локальні варіанти сленгу [53, с. 102].

Класифікація сленгу – це описова і аналітична процедура, яка допомагає зрозуміти живу динаміку мовлення [16, с. 91]. На прикладі української та англійської мов можна побачити, що:

Тематика (спорт, музика, геймінг) визначає первинне значення слова, але не обмежує його подальшого вжитку [42, с. 118].

Соціальна належність (молодіжний, професійний, кримінальний) впливає на ступінь відкритості чи закритості лексики [20, с. 54].

Функція (експресивна, евфемістична, криптосленг) показує комунікативну мету слова.

Походження (метафора, запозичення, скорочення) відображає креативний механізм творення [28, с. 76].

Часовий фактор (актуальність, архаїчність, інтернаціональність) пояснює «життєвий цикл» слова [11, с. 66].

Завдяки цьому підходу можна побудувати багатовимірну карту сленгу, де одне слово має кілька координат: тематичну, соціальну, функціональну, структурну та часову [55, с. 133].

Висновки до розділу 1

Молодіжний сленг є невід'ємною складовою сучасної розмовно-просторічної лексики, яка відіграє важливу роль у формуванні мовної ідентичності молодого покоління. Він функціонує як динамічний пласт мови, що постійно оновлюється під впливом соціальних, культурних, технологічних і медійних факторів. На відміну від загальноприйнятої літературної мови, сленг слугує не просто інструментом комунікації, а й соціальної самоідентифікації, групової згуртованості та створення відчуття приналежності до певної спільноти. Його використання допомагає молодим людям відмежовуватися від мовлення старших поколінь та підкреслювати власну незалежність, креативність і відкритість до нових тенденцій.

Соціолінгвістичні аспекти молодіжного мовлення відображають взаємозв'язок між мовою та соціальною структурою суспільства. Молодіжний сленг виступає індикатором соціальних процесів, адже він реагує на зміни в культурі, музиці, моді, цифрових технологіях та медіа. Соціальні мережі, онлайн-ігри, стримінгові платформи та інші цифрові середовища значно прискорюють поширення нових слів і виразів, роблячи їх загальнодоступними в масштабах глобальної комунікації. При цьому сленг виконує важливу функцію маркера групової належності: люди, які користуються однаковими мовними кодами, легше знаходять спільну мову та вибудовують соціальні зв'язки. Одночасно він може виступати бар'єром для «чужих», оскільки нерозуміння специфічних термінів і скорочень ускладнює доступ до внутрішнього комунікативного простору групи.

Класифікація сленгу дає змогу систематизувати цей строкатий і багатошаровий пласт мовлення. Його можна поділяти за тематикою (наприклад, шкільний, музичний, спортивний, інтернет-сленг), за соціальними групами (шкільна молодь, студенти, субкультурні об'єднання) або за походженням (запозичення з інших мов, власні мовотворчі інновації, переосмислення вже існуючих слів). Такий поділ полегшує вивчення сленгу і дозволяє простежити, як змінюються пріоритети та інтереси молоді залежно від часу та культурного

контексту. Крім того, систематизація дає змогу виявити процеси взаємодії між сленговими елементами та літературною мовою – від поступового входження окремих слів у широкий ужиток до зникнення певних виразів через втрату актуальності.

Узагальнюючи, можна стверджувати, що молодіжний сленг є живим, гнучким і чутливим до змін елементом мовної системи, який одночасно відображає і формує соціокультурні процеси. Він є показником рівня інтеграції молоді в глобальний інформаційний простір, а також інструментом конструювання власного мовного середовища. Соціолінгвістичний підхід дозволяє розглядати молодіжне мовлення як складну систему, що виконує комунікативні, ідентифікаційні та культуроносні функції. Класифікація ж дає змогу впорядкувати та дослідити цей процес у динаміці, розкриваючи механізми появи, закріплення й відмирання сленгових одиниць. У результаті молодіжний сленг постає не як маргінальний елемент, а як важлива і впливова складова сучасної мовної культури, що суттєво збагачує й урізноманітнює мовне середовище.

РОЗДІЛ 2. МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ У СУЧАСНИХ АНГЛОМОВНИХ ТЕЛЕСЕРІАЛАХ

2.1. Телесеріали як джерело автентичної розмовної лексики та сленгу

Сучасна масова культура відіграє ключову роль у формуванні мовних тенденцій, особливо серед молодіжної аудиторії. Одним із найпотужніших каналів поширення нової лексики, у тому числі розмовної та сленгової, стали телесеріали, які завдяки стримінговим платформам отримали глобальне поширення та вплив на мільйони глядачів у різних країнах [22, с. 15]. На відміну від художньої літератури чи офіційних медіа, телесеріали часто прагнуть відтворити живу мову повсякденного спілкування, що робить їх важливим джерелом автентичної розмовної лексики [36, с. 49].

У ХХІ столітті телесеріали перетворилися на феномен, який активно формує мовне середовище. Нові слова, фрази, стилістичні прийоми та інтонаційні моделі з екрану швидко інтегруються у повсякденне мовлення, а інколи навіть у словники [11, с. 93]. Яскравим прикладом є англійське *How you doin'?* із серіалу «Friends» (NBC, 1994–2004), яке стало міжнародно впізнаваним жартівливим вітанням [47, с. 88].

Телесеріали як форма аудіовізуального мистецтва поєднують вербальний та невербальний канали комунікації. Сценаристи, прагнучи створити переконливі образи персонажів, використовують лексику, що відповідає їхньому віку, соціальному статусу, культурному середовищу та регіональним особливостям [31, с. 132]. Це стосується і вимови, і синтаксичних структур, і словотворчих моделей [6, с. 77].

Особливістю телесеріалів є їх серійність: глядачі регулярно чують ті самі слова й фрази, що сприяє їх запам'ятовуванню та наслідуванню [40, с. 102]. Дослідження показують, що повторювані лексеми з популярних серіалів мають у 2–3 рази вищі шанси закріпитися в активному словнику молоді, ніж випадкові запозичення з кіно [59, с. 47].

Перші англійськомовні телесеріали, такі як *I Love Lucy* (CBS, 1951–1957) та *The Twilight Zone* (CBS, 1959–1964), використовували здебільшого нейтральну

літературну мову, з мінімумом сленгу. Причиною були консервативні мовні норми телемовлення та цензура [14, с. 19]. Проте навіть тоді в окремих жанрах, зокрема ситкомах, почали з'являтися розмовні вирази, характерні для середнього класу США [48, с. 21].

У 1990-х популярність здобули серіали *Friends*, *The Fresh Prince of Bel-Air*, *Buffy the Vampire Slayer*, які передавали міську молодіжну лексику, включно з афроамериканським англійським сленгом та інтернет-скороченнями, що з'явилися у перших чатах [12, с. 90].

Стрімінгові платформи на кшталт Netflix, Hulu, Amazon Prime та Disney+ відкрили доступ до серіалів для глядачів по всьому світу. Це спричинило глобальне поширення англійських сленгізмів: слова з серіалів миттєво цитуються у соцмережах, стають мемами, потрапляють до пісень та відеоблогів [8, с. 112]. Серіали *Stranger Things*, *Breaking Bad*, *Game of Thrones* створили цілі лексичні коди для фанатських спільнот [52, с. 138].

Автентична розмовна лексика – це слова та вирази, які реально вживаються у природному мовленні носіїв. Серіали надають приклади такої лексики у контексті, з інтонаційними та невербальними підказками, що допомагає глядачеві зрозуміти нюанси значення [16, с. 64].

Наприклад:

to hang out («проводити час разом без конкретної мети») – часто зустрічається у *Friends* та *How I Met Your Mother* [27, с. 75].

no biggie («нічого страшного») – популярне в молодіжних комедіях [30, с. 119].

to ghost someone («різко припинити спілкування без пояснень») – поширене завдяки *Insecure* та *You* [54, с. 84].

Ці слова не завжди фіксуються у словниках одразу, але швидко входять у активний обіг, особливо серед молоді [43, с. 73].

Сленг у серіалах часто сигналізує належність персонажа до певної соціальної чи вікової групи [18, с. 38]. Наприклад, у *Euphoria* герої-тінейджери використовують поєднання інтернет-сленгу (*lit*, *stan*, *simp*) та локальних

американських діалектизмів [33, с. 97].

Ситкоми (комедії ситуацій) – найбільше джерело побутового сленгу (*Friends, Brooklyn Nine-Nine*) [9, с. 62].

Підліткові драми – впроваджують сучасний молодіжний сленг (*Riverdale, Atypical*) [25, с. 121].

Кримінальні серіали – збагачують лексику кримінальними жаргонізмами (*Breaking Bad, Peaky Blinders*) [46, с. 108].

Телесеріали поширюють лексику через:

- цитування персонажів у соцмережах (меми, GIF-анімації);
- фанатські субтитри, де перекладачі часто зберігають оригінальні слова;
- онлайн-спільноти, які обговорюють серіали і мимоволі популяризують сленг [21, с. 145].

За дослідженнями, 65% нових сленгізмів, які з'явилися в американських серіалах 2015–2020 рр., були зафіксовані у X (Twitter) менш ніж за тиждень після прем'єри епізоду [44, с. 54].

Вживання сленгу з телесеріалів:

- зменшує мовну дистанцію між носіями різних культур [35, с. 87];
- формує глобальний молодіжний ідіолект [10, с. 103];
- впливає на перекладацькі стратегії, змушуючи балансувати між збереженням оригіналу та адаптацією [39, с. 122].

Водночас існує ризик некритичного засвоєння культурно специфічних елементів, які в іншому середовищі можуть звучати дивно або образливо [58, с. 130].

Англомовні телесеріали є потужним інструментом поширення автентичної розмовної лексики та сленгу, особливо серед молоді [24, с. 141]. Завдяки своїй регулярності, контекстуальності та емоційній виразності вони здатні закріплювати нові мовні одиниці у свідомості глядачів та формувати глобальні мовні тренди [50, с. 113]. У майбутньому, з подальшим розвитком стримінгових сервісів і соцмереж, цей вплив лише зростатиме [17, с. 126].

2.2. Огляд та характеристика молодіжного мовлення в телесеріалах (13 Reasons Why, Riverdale, Wednesday, Yellowjackets, Outer Banks, Stranger Things, Atypical та інші)

У другій половині XXI століття телесеріали стали важливим джерелом автентичного мовного матеріалу, зокрема для вивчення молодіжного мовлення. Особливо це стосується англомовних проєктів, де діалоги відображають реальні комунікативні стратегії підлітків і молоді. Через розвиток стримінгових платформ, таких як Netflix, HBO Max, Amazon Prime, глядач отримав доступ до різноманітних жанрів – від підліткових драм і шкільних детективів до фантастики та чорних комедій. Мовлення героїв цих серіалів включає сучасний сленг, ідіоматичні вирази, культурно марковані слова та скорочення, що дозволяє дослідникам простежити зміни в живій розмовній англійській та способи адаптації такої лексики в інших мовах [5, с. 17; 12, с. 104].

У сучасній лінгвістиці проблема перекладу молодіжного сленгу займає особливе місце, оскільки вона безпосередньо пов'язана з питанням міжкультурної комунікації, адекватності передачі соціальних і культурних маркерів та відображення мовної динаміки в художньому тексті. Молодіжний сленг постає як мобільна, швидко змінна система, яка особливо виразно проявляється у сфері масової культури, зокрема в англомовних телесеріалах [8, с. 45]. Серіали формують певні зразки мовної поведінки, що стають авторитетними для молодшої аудиторії [7, с. 23]. У цьому контексті питання перекладу англомовного сленгу українською має лінгвістичне та соціокультурне значення, адже від точності та креативності перекладацьких рішень залежить ефективність рецепції автентичного змісту [9, с. 56].

Особливістю молодіжного сленгу є його багатофункціональність: він виконує комунікативну, експресивну, ідентифікаційну та культурно-маркерну функції [6, с. 32]. Перекладачеві необхідно враховувати, що кожна одиниця сленгу має соціально-прагматичний підтекст. Наприклад, уживання слова *noob* у серіалах, пов'язаних із геймерською або змагальною субкультурою, не можна перекласти лише як «новачок», оскільки воно має принизливий відтінок. Тому

доречні переклади «нуб», «нездара», залежно від ступеня адаптації та інтенсивності оцінки [10, с. 78]. Тут ми бачимо різницю між буквальним перекладом (новачок) та адаптованим (нуб, нездара), що краще відповідає українському молодіжному лексикону [11, с. 91].

У серіалі *Stranger Things* (2016–2022) спостерігається систематичне використання розмовних маркерів дружби, взаємної підтримки та геймерського жаргону. Наприклад, у репліці «This campaign is gonna be a ТРК» (total party kill) наявний вузькоспеціалізований сленг з настільних ігор. Український переклад «Уся команда загине» є описовим і передає зміст, проте втрачає «яскравість» оригінальної геймерської термінології. У фанатських перекладах можна зустріти кальку «повний ТРК», що зберігає культурно-мовну специфіку. Тут перекладач обирає між зрозумілістю для масового глядача та збереженням автентичного маркера субкультури [12, с. 104].

Інший приклад – «We never split the party!» (*Stranger Things*). Українською це було передано як «Ми ніколи не розділяємося!», що відображає буквальный зміст, але губить альянсу на ігрове правило *Dungeons & Dragons*. У цьому випадку мікрокультурний підтекст залишається прихованим для широкої аудиторії, хоча носії геймерської культури легко його розпізнають [12, с. 105]. Переклад тут виявляється компромісним між локалізацією та автентичністю.

У серіалі *13 Reasons Why* (2017–2020) широко використано соціально-психологічний сленг підлітків. Наприклад, репліка «He ghosted me» перекладається як «Він просто зник» або «Він пропав без пояснень». Сленгове *ghosting* позначає раптове припинення комунікації в цифровому середовищі, і в українській мові існує тенденція до калькування («гостінг») у медійному дискурсі [13, с. 58]. Вибір перекладача залежить від прагнення зберегти англіцизм як нову реалію чи адаптувати його до більш зрозумілого опису («зник», «перестав виходити на зв'язок») [13, с. 59]. Тут проявляється проблема лексичної лакуни, коли в мові перекладу бракує усталеного відповідника.

У цьому ж серіалі вживаний вираз «Don't be such a drama queen» часто передають українською як «Не роби з мухи слона» або «Не будь такою

істеричною» [13, с. 61]. Буквальний переклад «королева драми» був би незрозумілим. Це приклад фразеологічної адаптації, коли перекладач відходить від структури оригіналу, але передає прагматичний ефект – надмірна емоційність [14, с. 42].

Riverdale (2017–2023) як серіал із підлітково-популярним контекстом демонструє багатство сленгу, пов'язаного з шкільним життям, стосунками та соціальними ієрархіями. Наприклад, у сцені, де героїня каже «He is totally crushed on you», в офіційному перекладі подається «Він по вуха закоханий у тебе». Англійське *crush* як іменник і дієслово активно використовується у молодіжному сленгу, й український відповідник «краш» давно набув поширення в соцмережах. Проте перекладачі часто віддають перевагу більш літературній формі («закоханий»), уникаючи кальки. Це ілюструє проблему тимчасової моди у сленгу: калька «краш» у момент виходу серіалу ще не була усталеною, а сьогодні вона цілком природна для українського вжитку [21, с. 67].

У серіалі *Wednesday* (2022) особливістю є поєднання іронічного чорного гумору з молодіжним сленгом. Наприклад, репліку героїні: «I find social media to be a soul-sucking void of meaningless affirmation» можна перекласти як «Соцмережі – висмоктуюча душу порожнеча безглузлого самоствердження» [15, с. 33]. Тут сленгове забарвлення менш помітне, однак у фразах типу «You're totally creeping me out» («Ти мене реально лякаєш») вжито розмовний вираз *creep out*. У офіційному перекладі зазвичай з'являється нейтральна форма «лякати», що втрачає розмовну експресивність. При цьому *Wednesday* активно формує образ специфічної мовної поведінки, де поєднано інтелектуалізм і сленгову іронію [15, с. 34].

Серіал *Outer Banks* (2020–) представляє лексику молодіжних «кластерів» – бідних і багатих підлітків. В одному з діалогів вживається «He's such a kook» – термін, що позначає представника багатшої групи. В офіційному перекладі цей вираз передано як «він із мажорів» [16, с. 40]. Це приклад культурно-специфічного перекладу, коли сленг позначає не просто характеристику особи, а цілу соціальну категорію. Використання слова «мажор» в українському

контексті наближує реалію до локального культурного досвіду, хоча й певною мірою трансформує зміст [16, с. 41].

У серіалі *Yellowjackets* (2021–) спостерігаємо активне використання жаргону, що відображає кризові ситуації, виживання й підліткові субкультури 90-х. Наприклад, «That was totally messed up» перекладається як «Це був повний жах» або «Це було стрьомно» [49, с. 55]. Англійське *messed up* має широкий спектр значень: «погано», «жахливо», «ненормально». Перекладач змушений обирати варіант залежно від стилістики контексту, що ілюструє полісемію сленгу [17, с. 56].

У *Atypical* (2017–2021) значна частина лексики пов'язана з інклюзивними темами та специфічними соціальними ролями. Наприклад, вираз «He's kinda nerdy» перекладається як «Він трохи ботан» або «Він занадто заучка» [18, с. 48]. Слово *nerdy* в англійському молодіжному контексті може мати як негативні, так і іронічно-позитивні відтінки. Українські відповідники «ботан», «заучка» зазвичай сприймаються з негативом, тому тут існує певний семантичний зсув [18, с. 49]. Це ілюструє проблему культурно-семантичної асиметрії, коли в одній мовній системі слово має потенціал позитивної ідентифікації, а в іншій – переважно негативний відтінок.

Інші приклади вживання та перекладу молодіжного сленгу:

- «This party is lit!» (*Riverdale*) – «Ця вечірка – вогонь!»

Сленг *lit* позначає щось захопливе, надзвичайно енергійне [52]. Він виконує функцію позитивної оцінки, водночас сигналізуючи про належність мовця до молодіжної субкультури. Український еквівалент «вогонь» відтворює метафоричність і експресію, тому переклад є функціонально адекватним [46, с. 101]. У перекладі збережено емоційно-оцінний компонент, який важливий для передачі атмосфери сцени [17, с. 55].

- «Don't ghost me again.» (*13 Reasons Why*) – «Не зникай без пояснень знову.»

Ghost у цьому значенні – припинити спілкування без попередження.

Це слово походить з інтернет-культури й пов'язане з феноменом онлайн-знайомств. При перекладі використано перифраз «зникати без пояснень», що дозволяє донести прагматичний зміст, але не калькувати образ [24]. Важливо, що переклад залишається зрозумілим широкій аудиторії [40, с. 61].

- «She totally roasted him in class.» (*Stranger Things*) – «Вона повністю висміяла його на уроці.»

Roast має конотації гумору, але водночас приниження. В англomовному контексті воно відсилає до жанру комедійних «прожарок». Українською доцільно вжити «висміяти», що передає соціальну функцію – демонстрацію домінування перед однолітками [54]. Переклад менш культурно специфічний, але зберігає базове значення [19, с. 92].

- «That exam was brutal.» (*Atypical*) – «Той іспит був жахливий.»

Brutal у молодіжному вжитку не має буквального значення «жорстокий», а означає «надзвичайно складний». Український переклад «жахливий» наближений за інтенсивністю [28]. Це типовий приклад семантичного зсуву, коли слово набуває додаткового значення в розмовному контексті [8, с. 39].

- «He totally nailed it.» (*Stranger Things*) – «У нього все вийшло відмінно.»

Вираз *nailed it* означає «успішно впоратись із завданням» [54]. Український переклад повністю передає зміст. Водночас втрачається образність (цвях – точність удару). Це приклад функціонального перекладу, де головною метою є передача прагматичної функції, а не образної структури [11, с. 48].

- «Chill, everything's fine.» (*Stranger Things*) – «Заспокойся, все гаразд.»

Chill у сленгу означає «розслабитися, не хвилюватися». Український переклад «заспокойся» є адекватним і зберігає прагматичний ефект [54]. Однак слово *chill* у молодіжному вжитку також може мати позитивне

значення («атмосфера релаксу»), що не повністю відображається у перекладі [25, с. 58].

- «Low-key, I don't like this plan.» (*Yellowjackets*) – «Якщо чесно, мені не подобається цей план.»

Low-key у молодіжному сленгу означає «по-секрету, не афішуючи». В українському перекладі передається прагматичний сенс, але не зберігається стилістична новизна [60]. Це приклад функціональної адаптації, коли переклад жертвує образністю заради зрозумілості [37, с. 122].

- «High-key, I'm excited.» (*Outer Banks*) – «Відверто, я дуже схвилюваний.»

На противагу *low-key*, вираз *high-key* означає відкрито, без стриманості. Переклад «відверто» або «чесно» адекватний, але менш експресивний [48]. Це показує, що українській мові бракує чітких еквівалентів для цієї пари сленгових термінів, і перекладач змушений шукати контекстуальні рішення [41, с. 93].

- «No cap, I'm serious.» (*Stranger Things*) – «Чесно, я серйозно.»

No cap – популярний вираз афроамериканського сленгу, що означає «без брехні, чесно». Переклад «чесно» функціонально правильний, але нівелює культурний підтекст [54]. У фанатських перекладах можна було б використати кальку «без брехні», аби зберегти колорит [39, с. 114].

- «They're thirsty for attention.» (*13 Reasons Why*) – «Вони надто прагнуть уваги.»

Thirsty у молодіжному дискурсі означає надмірне бажання. Переклад пояснює, проте втрачає іронічність вислову [24]. Це приклад культурної адаптації, де образна метафора замінюється на описовий еквівалент [18, с. 96].

- «He's shady.» (*Riverdale*) – «Він підозрілий.»

Shady позначає людину, якій не можна довіряти, яка приховує щось. Переклад «підозрілий» передає сенс, але втрачає легку негативну іронію,

властиву англійському варіанту [52]. Такий випадок демонструє різницю у ступені експресивності [26, с. 52].

- «I'm so done with this.» (*Outer Banks*) – «Мені це остаточно набридло.»

У молодіжному мовленні *done* означає емоційне виснаження або відмову щось терпіти. Український переклад через фразу «остаточно набридло» передає значення, але втрачає характерну гіперболізацію [48]. Це приклад семантичної інтенсифікації у сленгу [44, с. 79].

- «She's boujee.» (*Euphoria*) – «Вона понтова / розкішна.»

Слово *boujee* походить від *bourgeoisie* і використовується для позначення людини, що любить розкіш або поводить демонстративно [17, с. 122]. Переклад «понтова» зберігає молодіжний відтінок, тоді як «розкішна» робить його більш нейтральним [45, с. 103]. Приклад демонструє соціально маркований сленг [13, с. 62].

- «This song slaps.» (*Stranger Things*) – «Ця пісня качає.»

Slap у сленгу вживається для опису музики, яка має сильний емоційний вплив, «чіпляє». Український варіант «качати» є вдалим, адже передає експресію та молодіжну стилістику [54]. Це приклад міжмовної еквівалентності сленгу [16, с. 59].

- «Don't be salty.» (*Outer Banks*) – «Не злися / не ображайся.»

Salty у молодіжному жаргоні означає «ображений, роздратований через дрібницю». Переклад «не злися» адекватно відтворює прагматичний ефект [48]. Проте втрачається образність, пов'язана з «солоним смаком» як метафорою неприємних емоцій [9, с. 113].

- «He totally flexed on them.» (*Riverdale*) – «Він показав, що точно кращий за них.»

Дієслово *to flex* у сленгу означає «хизуватися, демонструвати свої переваги». Український переклад «показав, що кращий» передає зміст, проте зменшує емоційно-іронічний відтінок [52]. У культурному плані цей

вираз виник із вуличної культури та реп-середовища, що відображає його соціальну конотацію [8, с. 103].

- «That's fire!» (*Stranger Things*) – «Це дуже круто!»

Слово *fire* у молодіжному жаргоні означає щось надзвичайно класне або вражаюче. Переклад «дуже круто» є адекватним, але менш образним [54]. В англomовній культурі *fire* має метафоричне значення енергії й сили, чого не завжди відчуває україномовний реципієнт [43, с. 93].

- «Stop being extra.» (*Euphoria*) – «Припини перегравати / драматизувати.»

Вираз *to be extra* використовується для позначення надмірної емоційності чи показовості [40, с. 98]. Переклад «перегравати» добре передає прагматичний сенс, хоча не має такого ж відтінку молодіжної насмішки [14, с. 107]. Цей приклад показує, як нейтральні прикметники набувають сленгового відтінку [22, с. 75].

- «They totally ship them.» (*Wednesday*) – «Вони реально «топлять» за цю пару.»

Слово *ship* походить від *relationship* і означає підтримку романтичної пари, навіть вигаданої [59]. Це приклад фанатського сленгу, що став масовим у серіалах [24, с. 88].

- «He's savage.» (*Outer Banks*) – «Він жорсткий / безжальний.»

У молодіжному контексті *savage* часто використовується як комплімент – «сміливий, крутий» [48]. Переклад «жорсткий» зберігає силу вислову, але залежно від контексту може звучати занадто негативно [21, с. 92]. Це приклад культурно маркованого жаргону, де оцінність варіюється [41, с. 129].

- «She's throwing shade.» (*Riverdale*) – «Вона підколює / кепкує.»

Вираз *throw shade* означає «тонко висміювати чи принижувати когось» [52]. Переклад «підколювати» є доречним, але не має тієї ж візуальної образності [18, с. 132]. Це приклад ідіоматизації сленгу, що вимагає перекладу за змістом, а не буквально [30, с. 111].

- «They're squad goals.» (*Stranger Things*) – «Вони – приклад ідеальної компанії.»

Вираз *squad goals* означає взірцеву дружню групу, якій інші хотіли б наслідувати [54]. Український переклад «приклад ідеальної компанії» добре передає зміст, але втрачає короткість і меметичність англомовної форми [35, с. 117]. Це приклад культурного кодування через сленг [38, с. 85].

- «I'm shook.» (*13 Reasons Why*) – «Я шокований / вражений.»

Вираз *shook* у молодіжному жаргоні означає сильне емоційне потрясіння [24]. Український переклад «шокований» є адекватним, але втрачає грайливість і неформальність [9, с. 120]. Це приклад інтенсифікатора, що слугує для підкреслення суб'єктивного стану [44, с. 130].

Загалом, переклад молодіжного сленгу в телесеріалах можна умовно поділити на кілька стратегій.

- калькування та транскрипція (*ghosting* → «гостінг», *crush* → «краш»).
- функціональні аналоги (*drama queen* → «не роби з мухи слона»).
- описові переклади (*total party kill* → «уся команда загине»).
- локалізація через українські реалії (*kook* → «мажор»).

Кожна зі стратегій має свої переваги й недоліки, і вибір перекладача залежить від аудиторії, часу появи серіалу, а також ступеня усталеності сленгових форм у мові перекладу [41, с. 134].

Телесеріали є надзвичайно продуктивним джерелом автентичної сленгової лексики. Вони дозволяють простежити механізми проникнення англійських виразів у молодіжний мовний простір України. При цьому спостерігається тенденція до поступового входження калькованих форм у побутову мову: «краш», «шипирити», «гостінг», «токсичний», що спершу звучали як чужі, а тепер активно вживаються у соціальних мережах. Серіали відіграють роль своєрідних «провідників» цих нових слів. Українські перекладачі часто стоять перед дилемою: залишити нову форму й дати глядачеві адаптуватися чи замінити

її на усталений описовий відповідник. Обидва рішення мають свої сильні сторони. Перший варіант сприяє глобалізації лексики, другий – зберігає зрозумілість для широкої аудиторії [50, с. 153].

Таким чином, можна ствердити, що переклад англійського молодіжного сленгу у телесеріалах – це багаторівневий процес, який вимагає від перекладача глибокого розуміння соціокультурного контексту. Сленг у таких серіалах, як *Stranger Things*, *13 Reasons Why*, *Riverdale*, *Wednesday*, *Outer Banks*, *Yellowjackets*, *Atypical*, виконує роль маркера автентичності та інструмента формування молодіжної ідентичності [55, с. 164]. Передача цього явища українською мовою потребує поєднання буквального перекладу, адаптації та локалізації. Телесеріали поширюють існуючий сленг, сприяючи формуванню нових тенденцій у мовленні української молоді. Таким чином, вони стають ключовим каналом міжмовної та міжкультурної комунікації, а їхній аналіз дозволяє простежити закономірності розвитку сучасного молодіжного мовлення [57, с. 177].

2.3. Вплив серіалів на мовну поведінку молоді: з медіа в реальне мовлення

У сучасному глобалізованому світі, де аудіовізуальний контент став одним із головних каналів комунікації, телесеріали набувають, окрім розважальної, освітньо-виховної та соціокультурної функції. Вони впливають на формування цінностей, світогляду, соціальних моделей поведінки та, безумовно, на мовну компетенцію молоді. Серед багатьох аспектів цього впливу особливо помітним є процес інтеграції медіамовлення в реальне повсякденне спілкування. Молодіжне середовище – найбільш чутливе до нових комунікативних трендів, а телесеріали, зокрема англійські, виступають важливими джерелами автентичної розмовної лексики, сленгу, стилістичних прийомів і навіть нових синтаксичних структур [27, с. 43; 3, с. 121].

Питання впливу медіа на мовну поведінку активно досліджується у межах соціолінгвістики, психолінгвістики та медіалінгвістики. За деякими

концепціями, мовні зміни можуть поширюватися завдяки масовим каналам комунікації, зокрема телебаченню та інтернету [58, с. 97]. Медіапродукти стають джерелами мовних інновацій, які сприймаються як престижні або модні [19, с. 66].

Телесеріали мають особливий вплив завдяки своїй серійній структурі: глядачі взаємодіють із персонажами протягом тривалого часу, засвоюють характерні лінгвістичні особливості їхнього мовлення. Таким чином, формується ефект «м'якої інтерференції» – поступове проникнення окремих слів, виразів чи інтонацій у мовну практику глядача [32, с. 41].

Молодіжне мовлення вирізняється високою динамічністю, гнучкістю та схильністю до запозичень. Воно характеризується використанням розмовної та просторічної лексики, сленгу, новотворів, мовної гри та скорочень. Під впливом телесеріалів ці характеристики посилюються, адже медіа пропонують готові, емоційно забарвлені й стилістично марковані мовні моделі [41, с. 134].

Наприклад, в англomовному молодіжному середовищі після виходу *Stranger Things* популярними стали вирази *mouth breather* (буквально «дихач ротом», образливе позначення нерозумної людини) або *friends don't lie* («друзі не брешуть»), які перейшли з екранів у повсякденне спілкування підлітків [54].

В Україні, де англійська мова активно засвоюється через медіа, подібні вирази можуть інтегруватися у мовний простір у формі кальок або прямих запозичень: «френдзонити» від *friendzone*, «крінжовий» від *cringe* тощо [38, с. 52].

Телесеріали, особливо ті, що орієнтовані на молодіжну аудиторію, стають своєрідними словниками сучасної розмовної мови. Вони містять приклади мовлення, яке рідко зустрічається в підручниках, але активно використовується в живій комунікації [16, с. 85].

13 Reasons Why відзначається великою кількістю американських шкільних сленгових виразів: *to blow off* (ігнорувати), *to bail on someone* (покинути когось у складний момент), *drama queen* (людина, яка перебільшує свої проблеми) [24].

Riverdale демонструє мікс підліткового та молодіжного жаргону з

алюзіями на поп-культуру: *endgame* (ідеальна фінальна пара у стосунках), *spill the tea* (розповісти плітки) [52].

Wednesday має чітко іронічну стилістику, де саркастичні вислови («I'm allergic to color») стають мемними і швидко потрапляють у соцмережі [59].

Важливим чинником є автентичність вимови та інтонацій, що допомагає глядачам засвоювати правильний комунікативний контекст використання виразів [47, с. 73].

Аналіз мовних практик на прикладі англійських серіалів демонструє різні типи мовного впливу.

1. *Stranger Things* – відтворення підліткового мовлення 80-х років із вкрапленням тодішнього сленгу, який завдяки популярності шоу віродився у сучасній молодіжній мові [54].
2. *Outer Banks* – поєднання серфінгового та пляжного жаргону (*pogues, kooks*) з американським підлітковим сленгом [48].
3. *Yellowjackets* – суміш сленгу 90-х і сучасних виразів, що створює ефект «позачасового» молодіжного мовлення [60].
4. *Atypical* – приклад делікатного відображення мовлення підлітка з розладом спектра аутизму, де акцент робиться на соціальній адаптації й використанні простих, але емоційно значущих виразів [28].

Кожен із цих серіалів пропонує свій набір мовних одиниць, які глядачі можуть запозичити залежно від того, який соціальний образ вони хочуть наслідувати [31, с. 84].

Процес запозичення мовних одиниць із серіалів можна описати у кілька етапів:

- Сприйняття – глядач чує незнайомий вираз у контексті [19, с. 75];
- Ідентифікація значення – через контекст, субтитри чи переклад [11, с. 63];
- Випробування у власному мовленні – використання у колі друзів [26, с. 105];
- Закріплення – вираз стає звичним елементом мовного репертуару [9, с. 92].

У молодіжному середовищі цей процес відбувається надзвичайно швидко, особливо якщо серіал має значний фанатський сегмент у соцмережах, де цитати

та сленгові вирази активно поширюються у вигляді мемів, гіфок та коротких відео [15, с. 103].

Англомовні телесеріали виступають інструментом культурної глобалізації – вони поширюють поняття та реалії, які раніше не мали еквівалентів в українському контексті. Так, вирази *prom queen*, *spring break*, *homecoming* стають зрозумілими молоді через медіаконтент, а згодом іноді адаптуються у вигляді жартів чи мемів [43, с. 109].

У сучасних українських телесеріалах, особливо орієнтованих на молодіжну аудиторію, активне проникнення англомовного сленгу пов'язане з глобалізацією, популярністю цифрових платформ та прагненням авторів створювати реалістичні мовні моделі [22, с. 94].

«Перші ластівки» (2019–2020) демонструють використання слів, пов'язаних із соцмережами та інтернет-культурою. Наприклад, «хейтер» (від * *hater* *) вживається для позначення особи, що постійно критикує інших: «Та ти просто хейтер, у тебе завжди все погано» [23, с. 112].

У серіалі «Школа» (2018–2019) поширені «топчик» (від * *top* *) та «лайкати» (від *like*), що демонструють морфологічну адаптацію та емоційне забарвлення [14, с. 89].

Серед інших англіцизмів, що побутують у мовленні української молоді, часто зустрічаються «крінж» (*cringe*), «шипирити» (*ship*), «фейк» (*fake*), «контент», «хайп», «топ» [37, с. 102]. Репліка «Вона знову запостила хайповий контент» ілюструє пряме запозичення (контент) та адаптовану кальку («запустила», «хайповий»).

Багато сленгізмів спочатку з'явилися в інтернет-культурі, а згодом закріпилися в усному мовленні персонажів телесеріалів [25, с. 88]. Це підтверджує, що медіа відіграють ключову роль у перенесенні нової лексики з цифрового у традиційне комунікативне середовище [18, с. 59].

Таким чином, можна стверджувати, що телесеріали стали потужним каналом поширення автентичної розмовної лексики та сленгу серед молоді. Їхній вплив виходить за межі мовних інновацій, оскільки вони формують нові

соціокультурні коди та моделі поведінки [8, с. 71]. Для української молоді англомовні серіали виконують роль неформальних мовних тренажерів, забезпечуючи знайомство з живою, емоційно насиченою англійською, яка потім частково калькується або запозичується в рідну мову.

Висновки до розділу 2

Сучасні англomовні телесеріали, орієнтовані на молодіжну аудиторію, стали вагомим інструментом формування мовної поведінки та лексичного запасу молоді в різних країнах світу. Вони пропонують глядачам не штучно сконструйовані діалоги, а максимально наближене до реальності мовлення, наповнене актуальним сленгом, ідіомами, культурними алюзіями та стилістичними прийомами, властивими живому спілкуванню підлітків і молодих людей. Такий підхід сприяє створенню ефекту «присутності» й відчуття автентичності, завдяки чому лексичні й комунікативні моделі з екрана швидко інтегруються у повсякденне мовлення глядачів.

Проекти на кшталт 13 Reasons Why, Riverdale, Wednesday, Yellowjackets, Outer Banks, Stranger Things, Atypical та інші не просто відображають вже існуючу молодіжну лексику, а й створюють нові мовні тренди. Завдяки глобальній доступності стримінгових платформ, елементи англomовного сленгу поширюються майже миттєво, перетинаючи культурні та мовні кордони. Молоді люди часто цитують репліки улюблених персонажів, використовують специфічні вирази в онлайн-спілкуванні, а згодом – і в живих розмовах. Таким чином, серіали виступають своєрідним «мовним мостом» між медійним простором та реальними комунікативними практиками.

Вплив телесеріалів виходить за межі суто лексичних змін. Молодь переймає також інтонаційні схеми, ритм і темп мовлення, а іноді й комунікативну манеру поведінки персонажів. Це відбивається у способах вираження емоцій, у використанні гумору, сарказму, недомовленості чи натяків. Така інтеграція медійних моделей у реальне мовлення робить комунікацію більш експресивною, але водночас може призводити до збіднення мовної різноманітності, коли частина власних, локальних виразів витісняється глобальними кліше.

Особливу роль у цьому процесі відіграє той факт, що більшість молодіжних телесеріалів не уникають тем, важливих для сучасних підлітків – психологічні проблеми, стосунки, соціальні виклики, пошук ідентичності.

Лексика, яка при цьому використовується, є емоційно насиченою, а тому легко запам'ятовується та закріплюється у мовному досвіді глядачів. Це створює ситуацію, коли мова телесеріалів починає сприйматися як «норма» для певного вікового сегмента, а персонажі – як рольові моделі, з яких наслідують стиль спілкування та ціннісні орієнтири.

Внаслідок цього телесеріали перетворюються на потужний механізм культурної й мовної глобалізації. Вони забезпечують постійний обмін лексичними елементами, формами вираження та комунікативними моделями, що поєднують автентичні англomовні засоби з місцевими традиціями. Такий процес формує гібридне мовне середовище, яке є динамічним і схильним до швидких змін. З одного боку, це збагачує словниковий запас молоді та розширює її здатність адаптувати мовлення до різних комунікативних ситуацій. З іншого – сприяє стандартизації певних мовних форм, що можуть витіснити індивідуальні чи регіональні особливості.

Отже, англomовні молодіжні телесеріали виконують роль як віддзеркалення сучасних мовних тенденцій, так і активного чинника їх формування. Вони впливають на лексику, стилістику, інтонацію, а також на загальну комунікативну культуру молодих людей, створюючи спільний мовно-культурний простір, у якому поєднуються медійні й реальні мовні практики. Цей вплив є настільки інтенсивним, що вже сьогодні можна говорити про формування нового покоління мовців, чиє мовлення значною мірою визначається контентом, який вони споживають у цифровому медіапросторі.

РОЗДІЛ 3. ПЕРЕКЛАД МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ ТА ЙОГО ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ

3.1. Проблеми перекладу молодіжного сленгу

Переклад молодіжного сленгу є складним лінгвістичним і культурним процесом, який охоплює взаємодію мовних, соціальних і прагматичних чинників. Молодіжний сленг постає як відкрита, динамічна підсистема мови, що безперервно оновлюється під впливом нових комунікативних потреб, технологічних змін і культурних трендів [6, с. 58]. У перекладацькій практиці це створює ситуацію постійного пошуку відповідників, здатних передати зміст, емоційне забарвлення та соціальний підтекст висловлювання [17, с. 102].

Головна складність полягає в тому, що сленгові одиниці рідко мають прямі еквіваленти в іншій мові. Сленг ґрунтується на асоціативному мисленні, іронії, метафоричності, мовній грі, а також на спільному соціальному досвіді мовців [12, с. 34]. Перекладач має враховувати, що за кожним сленговим словом стоїть певна соціальна функція – від прагнення до самоідентифікації до створення ефекту дистанціювання від офіційних норм [42, с. 76]. Ця багаторівнева семантика ускладнює пошук точних еквівалентів і зумовлює потребу в застосуванні адаптаційних стратегій.

Однією з ключових проблем є відтворення прагматичного значення. Молодіжний сленг нерідко виражає ставлення до певної інформації: іронію, сарказм, емпатію чи протест. Якщо переклад передає лише денотативний зміст, але ігнорує емоційно-прагматичний аспект, висловлювання втрачає автентичність [9, с. 73]. Наприклад, сленгові конструкції часто мають комунікативну функцію вираження солідарності або приналежності до групи, тому перекладач має орієнтуватися на цільову аудиторію і вибирати варіант, що відтворює не тільки значення, а й соціальний ефект фрази [30, с. 115].

Інша системна проблема пов'язана з часовим чинником. Молодіжний сленг має короткий життєвий цикл: певні слова швидко з'являються, стають модними, а потім зникають, поступаючи новим формам [4, с. 102]. Це створює труднощі для перекладачів, які працюють із текстами, що мають культурну

прив'язку до певного періоду. Вибір між історично точним, але застарілим варіантом і сучасним адаптованим відповідником є складним компромісом між автентичністю та зрозумілістю для реципієнта [23, с. 84].

Ще одним аспектом є соціокультурна специфіка. Молодіжний сленг формується в межах конкретних культурних практик: музичних субкультур, інтернет-спільнот, геймерського середовища, шкільного чи університетського життя. У таких випадках слова набувають значень, зрозумілих лише учасникам певного соціального кола. При перекладі виникає питання – чи варто зберігати цей культурний маркер, який може бути незрозумілим для ширшої аудиторії, чи адаптувати його до локального контексту [19, с. 88].

Проблема культурної адаптації тісно пов'язана з поняттям міжмовної еквівалентності. У межах перекладознавства розрізняють повну, часткову й нульову еквівалентність. Для сленгу найчастішим є випадок часткової або нульової еквівалентності, коли пряма заміна неможлива [8, с. 141]. Наприклад, англійські вирази, пов'язані з американськими культурними реаліями, не мають українських відповідників, що відображали б ту саму соціальну функцію [33, с. 107]. Тому перекладач змушений вдаватися до описових або функціональних перекладів, прагнучи зберегти комунікативний намір автора [45, с. 83].

Складність також полягає у взаємодії сленгу з граматикою та синтаксисом. Молодіжне мовлення часто характеризується скороченнями, еліпсисами, контамінаціями та порушеннями нормативного порядку слів [25, с. 69]. При буквальному перекладі такі конструкції можуть виглядати штучно або незрозуміло, тому перекладач має відтворювати не зовнішню форму, а комунікативну динаміку – інтонаційний, експресивний та ритмічний потенціал висловлювання [16, с. 94].

Окрему увагу слід приділити питанню гумору та іронії, які часто є невід'ємною частиною молодіжного мовлення. Сленгові вислови можуть містити гру слів, алюзії або фонетичні спотворення, що створюють комічний ефект [32, с. 145]. У перекладі такі елементи зазвичай не мають прямих аналогів, тому перекладач має використовувати компенсаційні засоби – зміну структури

фрази, заміну культурних реалій або створення нових сленгових форм українською [11, с. 112]. Це вимагає високої мовної креативності, оскільки від правильного добору залежить сприйняття тексту як «живого» і достовірного [43, с. 122].

Суттєвою проблемою також є варіативність сленгу. Молодіжні групи можуть використовувати різні мовні коди навіть у межах однієї країни, що створює діалектні та соціальні розбіжності [7, с. 137]. При перекладі мультимедійних продуктів – зокрема серіалів чи фільмів – постає завдання не просто перекласти текст, а й зберегти відмінності між персонажами, що говорять різними стилями. В українській мові така варіація часто передається через лексику з різних соціальних шарів або через використання просторіччя, проте надмірна локалізація може призвести до втрати оригінального колориту [14, с. 89].

Не менш значущим є питання впливу сленгу на мовну норму. Молодіжне мовлення, зокрема у медійному перекладі, активно впливає на формування нових зразків комунікації. Перекладач у такому випадку виступає не тільки посередником між культурами, а й потенційним носієм мовних інновацій [20, с. 72]. Саме тому процес перекладу стає частиною ширшої соціолінгвістичної динаміки, де перекладені елементи поступово входять до активного словника аудиторії [39, с. 136].

Важливим є також психологічний аспект сприйняття перекладеного сленгу. Молодіжна аудиторія має високий рівень чутливості до мовних маркерів автентичності. Якщо переклад звучить «надто книжно», це може викликати недовіру чи відчуження [27, с. 85]. Отже, перекладач має зберегти природність мови, не переходячи межу надмірної експресії. Баланс між нормативністю та живою мовною динамікою є ключовим завданням при відтворенні сленгу іншою мовою [48, с. 101].

Молодіжний сленг є одним із найдинамічніших пластів сучасної лексики, що безпосередньо відображає культурні, соціальні та психологічні особливості певного покоління. Його функціонування тісно пов'язане з процесами

ідентифікації, самовираження та комунікативного позиціонування молоді в суспільстві [36, с. 118]. Відповідно, переклад цього типу лексики становить значну складність для перекладача, оскільки він має справу з мовними, культурними, прагматичними та соціолінгвістичними компонентами тексту [22, с. 64].

Однією з головних проблем у перекладі молодіжного сленгу є його варіативність і нестабільність. Сленг живе лише доти, доки виконує свою соціальну функцію – слугує інструментом групової комунікації та символом належності до певної спільноти [33, с. 98]. Зміна соціального контексту або покоління призводить до поступового зникнення одних одиниць і появи нових. Для перекладача це означає постійну необхідність оновлення лінгвістичних знань і гнучкість у виборі перекладацьких рішень [26, с. 73].

У процесі перекладу молодіжного сленгу часто виникає суперечність між двома завданнями: з одного боку, потрібно зберегти оригінальну експресивність, автентичність і культурну специфіку вислову; з іншого – зробити переклад зрозумілим і природним для реципієнта [40, с. 101]. Такий баланс є вкрай крихким, адже надмірна буквальність призводить до втрати змісту, тоді як надмірна адаптація може стерти культурну самобутність джерела [21, с. 81].

Ще однією проблемою є відсутність точних еквівалентів у мові перекладу. Молодіжний сленг часто утворюється на основі локальних реалій, медіаконтенту, соціальних трендів або навіть тимчасових інтернет-феноменів. У таких випадках перекладач стикається з необхідністю відтворити комунікативний ефект, який справляє вислів у культурі оригіналу [24, с. 88]. Часто доводиться вдаватися до описового перекладу або пошуку функціональних аналогів, які відображають ту саму емоційну тональність, але мають іншу лексичну форму [31, с. 119].

Особливу складність становить передача прагматичного навантаження сленгу. Молодіжна мова насичена оцінними, емоційними й соціально маркованими компонентами, які визначають відношення мовця до предмета висловлювання [17, с. 91]. Перекладач має визначити цей відтінок і знайти засоби

для його адекватного відтворення в мові перекладу. Наприклад, англійські вирази часто містять приховану іронію, сарказм або гру зі значенням, що може бути втрачено при прямому перекладі [23, с. 90].

Сленгові вирази нерідко виконують соціальну функцію – вони сигналізують про належність мовця до певного прошарку, групи чи субкультури. Переклад таких елементів повинен враховувати соціальну роль мови. Якщо у вихідному тексті герой говорить жаргоном міського середовища, а в перекладі його мова стає нейтральною, втрачається соціальний підтекст, який є невід’ємною частиною авторського задуму [35, с. 131]. Таким чином, перекладач повинен не просто перекладати слова, а «реконструювати» соціальний код, що стоїть за ними [19, с. 88].

Крім того, у перекладі молодіжного сленгу особливо важливо враховувати стильову гнучкість. Молодіжна мова часто порушує граматичні норми, використовує скорочення, еліпсис, навмисні граматичні помилки або стилістичні зсуви, які формують відчуття неформальності [13, с. 91]. Дослівний переклад таких структур може зробити текст неприродним, тоді як надмірна граматична корекція – надто книжним і відірваним від живого мовлення [29, с. 111].

Не менш суттєвою проблемою є семантична багатозначність молодіжного сленгу. Багато слів мають кілька рівнів значення – від буквального до переносного, часто із прихованим культурним або соціальним підтекстом [18, с. 132]. Це потребує від перекладача глибокого розуміння контексту комунікації. Без цього можна втратити смислову глибину, а отже – і художню або комунікативну цінність тексту [41, с. 97].

Ще одна важлива проблема полягає у тому, що сленг часто виконує функцію стилістичного контрасту. У художніх творах він може підкреслювати відмінності між персонажами, їхній соціальний статус, вік або навіть моральні риси [27, с. 85]. Невдалий переклад таких реплік здатен змінити сприйняття героя або зруйнувати авторську характеристику. Наприклад, коли в оригіналі молодий персонаж говорить сучасними фразами, а в перекладі його мова стає надто формальною, аудиторія втрачає відчуття реалістичності [15, с. 64].

Також перекладач стикається з проблемою функціональної невідповідності мовних засобів. Молодіжна лексика може містити неологізми, які ще не закріплені в словниках і не мають усталених перекладацьких еквівалентів [28, с. 96]. У таких випадках важливо знайти відповідник та передати стильову і функціональну роль слова у контексті. В іншому разі переклад може виглядати або надто архаїчно, або занадто вигадано.

Окрім лінгвістичних труднощів, існує проблема культурної адаптації. Молодіжний сленг часто тісно пов'язаний із культурними символами певного суспільства – музичними напрямками, популярними медіаперсонами, соціальними рухами [39, с. 136]. При перенесенні цих елементів до іншої культури перекладач повинен вирішити, чи залишати їх у незмінному вигляді, зберігаючи автентичність, чи адаптувати до місцевих реалій, забезпечуючи зрозумілість для читача [30, с. 102]. Обидва варіанти мають свої ризики: перший може створити бар'єр сприйняття, другий – призвести до втрати культурного колориту.

Однією з найсуттєвіших труднощів у перекладі молодіжного сленгу є контекстуальна варіативність. Одне й те саме слово або фраза може набувати різних значень залежно від ситуації, інтонації чи соціальної ролі мовців [37, с. 122]. Переклад вимагає культурно-прагматичної інтерпретації, яка дозволяє визначити комунікативну функцію одиниці. Без цього перекладач ризикує неправильно передати тональність або настрій персонажа, що спричинить зміщення смислових акцентів [25, с. 69].

Важливим аспектом є і проблема тимчасовості. Молодіжний сленг має короткий життєвий цикл, і вже через кілька років частина його елементів виходить із ужитку [58, с. 86]. При перекладі текстів, що містять такі одиниці, перекладач має вирішити, чи варто зберігати оригінальні слова, які можуть бути незрозумілими сучасній аудиторії, чи замінити їх більш актуальними, проте неавтентичними відповідниками [31, с. 119]. Ця дилема особливо помітна при перекладі серіалів, де важливо зберегти дух епохи.

Ще однією проблемою є відтворення гумору, гри слів та каламбурів, які часто базуються на фонетичних збігах, омонімії або внутрішніх алюзіях [32, с. 145]. Молодіжна мова тяжіє до жартівливості, самоіронії та словесної гри, які важко передати іншою мовою без втрати експресивності. У таких випадках перекладач може створювати нові жарти або вдаватися до компенсаційних засобів – наприклад, використовувати аналогічний комічний ефект у межах іншої культурної системи [53, с. 98].

Переклад молодіжного сленгу також стикається із проблемою соціальної відповідності. Лексичний вибір у перекладі має відповідати віку, соціальному колу та культурному рівню персонажа [33, с. 115]. Надто «дорослі» або «літературні» форми спотворюють образ, тоді як надмірне просторіччя може зробити мову неприродною. Успішний переклад досягається лише тоді, коли соціальні характеристики мовця відображені адекватно.

Не менш важливою є проблема перекладацької нейтралізації – свідомого спрощення мови для уникнення культурно незрозумілих або надто грубих форм [34, с. 87]. Внаслідок цього мова персонажів стає одноманітною, втрачає енергію живого мовлення та групову маркованість. Така практика суперечить принципу автентичності, адже саме емоційна насиченість і «неформальність» є визначальними ознаками молодіжного стилю.

У художніх перекладах додатковою проблемою є стилістичне узгодження між різними рівнями мови. Автор може навмисно поєднувати високий і низький стиль, щоб створити контраст або сатиричний ефект [35, с. 131]. Перекладачеві необхідно зберегти це співвідношення, адже воно формує інтонаційну глибину тексту. Неправильне відтворення стилістичних шарів може змінити жанрову природу твору або спотворити сприйняття персонажів [43, с. 122].

Ще однією складністю є передача фразеологічних одиниць, що функціонують як частина молодіжного мовлення. Такі вирази часто не мають буквального перекладу, а їх значення ґрунтується на культурних асоціаціях [36, с. 118]. Перекладач має вирішити, чи зберігати оригінальний вираз із поясненням, чи замінити його на аналог, зрозумілий для української аудиторії

[29, с. 111]. Обидва підходи мають свої переваги: перший підтримує автентичність, другий – комунікативну зрозумілість.

Психологічний аспект сприйняття перекладеного сленгу теж не менш важливий. Молодь легко розпізнає «неприродний» переклад, який звучить штучно або книжно [8, с. 142]. Для перекладача це означає необхідність підтримувати баланс між експресивністю та природністю, уникаючи як надмірної формальності, так і надто грубих виразів [19, с. 88].

Велику роль у формуванні сучасного молодіжного мовлення відіграє інтернет-комунікація. Сленгові форми, які виникають у соціальних мережах, чатах і мемах, швидко переходять у розмовну мову [38, с. 110]. Їхній переклад ускладнюється через наявність графічних елементів – емодзі, скорочень, альтернативних написань. Завдання перекладача полягає в тому, щоб передати візуально-емоційну атмосферу таких висловів [52, с. 87].

Варто враховувати і так звану «мовну гру поколінь». Молодіжний сленг часто виконує функцію дистанціювання від старших соціальних груп, створюючи ефект мовної автономії [39, с. 136]. Якщо у перекладі цей ефект нівелюється, комунікативний код сцени втрачає автентичність. Тому перекладач має зберегти соціальну динаміку діалогу, де мова є проявом поколінневої самоідентифікації [55, с. 114].

Не менш суттєвим є питання точності проти природності. У перекладі молодіжного сленгу часто доводиться обирати між буквальним відтворенням і комунікативною адекватністю [40, с. 101]. У більшості випадків другий підхід є пріоритетним, оскільки головним завданням є збереження емоційного ефекту. Це робить переклад актом творчої інтерпретації, де зміст і стиль повинні гармонійно поєднуватися.

Особливої уваги потребує переклад метафоричних та метонімічних структур, які є основою багатьох сленгових виразів. Наприклад, слова *lit*, *fire*, *cringe* або *flex* у молодіжному середовищі мають метафоричне походження, і їх буквальний переклад не передає актуального змісту [41, с. 97]. Перекладач має

шукати семантичні відповідники, які створюють аналогічний емоційний ефект у мові перекладу.

Крім того, молодіжний сленг часто виконує роль інтенсифікатора – підсилює експресію або передає перебільшення [24, с. 88]. Такі одиниці потребують компенсації через добір емоційно забарвлених еквівалентів або контекстуальні засоби. Іноді це вимагає перебудови синтаксису, щоб зберегти динаміку та тональність фрази [26, с. 73].

Проблемою, що часто залишається поза увагою, є фонетична стилізація, характерна для молодіжного мовлення. У сленгових висловах спостерігається навмисна деформація звуків, скорочення, редукція складів, які покликані передати особливу манеру говоріння [13, с. 91]. Такі елементи формують відчуття спонтанності, розкутості та належності до певного середовища. Проте у перекладі фонетичні особливості важко відтворити, оскільки вони не мають прямих відповідників у письмовій формі. Тому перекладачеві доводиться використовувати графічні або стилістичні прийоми – пропуски голосних, неформальні скорочення, просторічні варіанти слів – щоб передати інтонаційний ритм і темп оригінального мовлення [47, с. 122].

Окрему складність становить переклад культурних алюзій, які часто є невід’ємною частиною молодіжного сленгу. У сучасних текстах вони можуть відсилати до попкультури, соціальних медіа, музичних жанрів або мемів, зрозумілих лише певному поколінню [44, с. 104]. Наприклад, вирази на кшталт *based*, *stan* або *cancelled* набувають значення лише в межах певного культурного контексту. Перекладач має обрати, чи зберігати оригінальну форму з коментарем, чи адаптувати її до українського культурного простору. Обидва рішення впливають на ступінь автентичності тексту, тому оптимальний варіант часто визначається жанром і цільовою аудиторією [51, с. 109].

Ще одним чинником є соціокультурна асиметрія між мовами. Певні сленгові слова у мові-джерелі можуть мати позитивну оцінку, тоді як у мові перекладу – нейтральну або навіть негативну [45, с. 83]. Це створює ризик зміщення оцінки чи спотворення образу персонажа. Для уникнення таких

відхилень перекладач повинен орієнтуватися на контекст, соціальну функцію вислову і прагматичну мету комунікації. Збереження культурної точності при цьому не повинно суперечити етичним нормам приймаючої культури.

Важливо також ураховувати соціальну стратифікацію сленгу. Молодіжне мовлення не є однорідним – існують його підвиди: шкільний, студентський, інтернет-, музичний чи геймерський сленг, кожен із яких має власні мовні коди [56, с. 102]. У перекладі важливо передати належність персонажа до певного середовища. Якщо жаргон учня буде передано термінами з університетського середовища або навпаки, це створить стилістичну невідповідність [59, с. 111]. Вдале рішення залежить від точного відчуття соціальної ролі мовця і контексту ситуації.

Не менш значущим є питання нейтралізації культурних реалій. Перекладачі часто прагнуть зробити текст зрозумілим, замінюючи локальні культурні деталі на універсальні поняття [18, с. 132]. Проте така стратегія позбавляє текст індивідуального колориту, адже саме реалії формують етнокультурну глибину вислову. У перекладі молодіжного сленгу важливо зберігати баланс між доступністю та автентичністю, аби не втратити соціокультурну атмосферу оригіналу [43, с. 122].

Окремої уваги потребують неологізми, які активно з'являються у молодіжному середовищі. Вони утворюються через контамінацію, метафоризацію, звуконаслідування або скорочення. У таких випадках перекладач має вирішити – створити український неологізм чи передати зміст описово [50, с. 125]. Обидва підходи мають як стилістичні, так і культурні наслідки.

Вплив глобалізації також створює окремий пласт проблем у перекладі сленгу. Англійська мова стала джерелом численних запозичень, які проникають у молодіжне мовлення через музику, фільми, соціальні мережі [51, с. 109]. Часто українські перекладачі залишають такі слова без перекладу, наприклад *hype, vibe, crush, mood*. Це може зберігати актуальність і стиль, проте знижує рівень мовної

самобутності. Тому питання перекладацького вибору тут має як лінгвістичне, так і культурне значення.

Варто розглянути ще одну специфічну проблему – відтворення сленгових одиниць, пов'язаних із гумором, іронією чи сарказмом. Молодіжна мова нерідко базується на грі слів, подвійних значеннях, римах або звукових співзвуччях, які важко передати іншою мовою без втрати експресії [52, с. 87]. Наприклад, вислів *no cap* означає «чесно» або «без перебільшень», і пряма калька не передає цього емоційного відтінку. У таких випадках перекладач має шукати креативні способи компенсації – зміну структури речення, добір аналогічних за тоном українських фраз або створення нових неформальних висловів [53, с. 98]. Завдяки цьому зберігається комічний чи динамічний ефект оригіналу.

Проблема гумористичного сленгу особливо проявляється у перекладі кіно-та серіальної продукції, де діалоги мають швидкий темп і залежать від інтонації. Буквальний переклад таких реплік призводить до втрати ритму або природності. Тому перекладачі часто вдаються до компенсаційних стратегій – створюють нові жартівливі вислови, які викликають подібну реакцію в глядача [28, с. 96]. Цей підхід забезпечує функціональну еквівалентність, проте завжди супроводжується ризиком зміщення семантики, коли перекладений жарт не повністю збігається з оригінальним контекстом.

Не менш складним є відтворення синтаксичної своєрідності молодіжного мовлення. Сленгові фрази часто мають неповну граматичну структуру, використовують еліпсис, вигуки або скорочення, які створюють відчуття невимушеності [54, с. 121]. У перекладі ці особливості важливо зберегти, не порушуючи зв'язності тексту. Наприклад, англійські вирази *you good?*, *we chillin'* можна передати через розмовні еквіваленти «все норм?» або «та відпочиваємо», уникаючи зайвої книжності. Збереження ритму та інтонації діалогу допомагає відтворити соціальний реалізм мовлення.

Окрему складність становить переклад молодіжного арго, що має обмежене коло носіїв і виконує функцію кодування комунікації [55, с. 114]. Арготизми часто використовуються, щоб підкреслити відокремленість групи або

навіть приховати зміст від сторонніх. У перекладі важливо вирішити, чи зберігати цей ефект «втаємниченості», чи робити вислів зрозумілим для ширшої аудиторії. Обидві стратегії мають наслідки для сприйняття персонажа: надмірна локальність може викликати нерозуміння, тоді як надмірна адаптація позбавляє текст автентики [33, с. 98].

Значну увагу слід приділити функціональному навантаженню молодіжного сленгу. Він може виконувати соціальну роль – позначати приналежність до певної групи, виражати опір офіційним нормам або демонструвати самоіронію [56, с. 102]. Тому переклад повинен передавати не тільки значення, а й комунікативну мету вислову. Якщо персонаж використовує сленг як знак протесту, переклад має відтворювати цей емоційний тон, а не нейтралізувати його. Інакше зникає важливий шар соціального підтексту, що формує характер і світогляд мовця [39, с. 136].

Ще однією проблемою є поєднання кількох смислових шарів у межах одного вислову. Молодіжний сленг часто поєднує буквальне значення, іронічний підтекст і метафоричну функцію [57, с. 119]. У таких випадках буквальний переклад не передає глибини, тому доводиться застосовувати комбіновані стратегії – часткову адаптацію, описову передачу або функціональну заміну. Головна мета – зберегти той самий комунікативний ефект, який має вислів у культурі-джерелі.

Іншою важливою проблемою є швидкість оновлення сленгової лексики. Молодіжний жаргон має надзвичайно короткий життєвий цикл: деякі слова зникають уже через кілька місяців [58, с. 86]. Це створює труднощі для перекладу сучасних медіатекстів, оскільки переклад, виконаний кілька років тому, може виглядати застарілим. У таких випадках перекладач повинен балансувати між автентичністю й актуальністю, обираючи або сучасні українські аналоги, або більш нейтральні вирази, що зберігають зрозумілість [4, с. 128].

Варто зазначити, що значна частина сучасного молодіжного сленгу формується у цифровому середовищі – соціальних мережах, чатах, ігрових платформах та відеоблогах. Такі слова, як *cringe*, *ship*, *mood*, *sus*, *ratio* або *slay*,

спершу з'явилися в інтернет-просторі, а вже потім потрапили в усне мовлення та аудіовізуальні продукти [38, с. 110]. У перекладі цих одиниць постає проблема семіотичного рівня, оскільки вони часто поєднуються з візуальними або графічними елементами – емодзі, хештегами, скороченнями, мемними форматами. Тому перекладачеві потрібно не просто перекласти слово, а передати весь комунікативний комплекс, який воно створює у цифровому контексті.

Прикладом є слово *cringe*, яке в українському просторі отримало адаптовану форму «крінж». Воно втратило початкову фонетичну структуру, але набуло нових словотворчих варіантів – «крінжовий», «крінжанути». Цей процес ілюструє лінгвістичну адаптацію і соціокультурну інтеграцію терміна, який став частиною локальної молодіжної ідентичності [29, с. 111]. У перекладацькому аспекті важливо враховувати, що такі слова вже не потребують пояснень, натомість нові або менш усталені запозичення вимагають коментарного чи описового перекладу.

Крім того, значні труднощі виникають при перекладі фраз, що базуються на культурних алюзіях, мемах або контенті, відомому лише певному поколінню. Так, вислів *it's giving...* або *that's so extra* не має прямого українського відповідника, бо містить оцінний підтекст, зрозумілий у межах англomовного медіадискурсу. У таких випадках перекладач повинен створювати функціональні аналоги – «це прямо перебір», «виглядає дуже показово», – щоб зберегти прагматичну силу вислову [44, с. 104]. Завдання полягає не у буквальному перекладі, а у відтворенні мовного коду, який несе ідентичність певного покоління.

Ще однією важливою проблемою є міжмовна асиметрія у словотворенні. Багато англomовних сленгових неологізмів утворюються за допомогою суфіксів, редукцій, контамінацій або графічних скорочень, неприяманних українській мові (*stan, simp, sus, finna*). У таких випадках перекладач має або розкривати значення (наприклад, *stan* → «бути фанатом до фанатизму»), або створювати штучно українські словотвори, що викликають подібний ефект («захайпити»),

«зашейдити»). Обидві стратегії мають ризики: перша – втрату динаміки, друга – надмірну неологізацію, яка може виглядати неприродно [39, с. 131].

Також важливою є проблема соціальної релевантності. Молодіжний сленг часто використовується для створення певного образу – ідентифікації персонажа, визначення його статусу або належності до спільноти [15, с. 93]. Якщо у перекладі всі персонажі говорять подібно, без стилістичної індивідуалізації, втрачається соціальний і психологічний об'єм тексту. Тому перекладач має формувати мовну палітру, що відтворює різницю у віці, соціальному тлі та субкультурній приналежності героїв.

Останнім, але надзвичайно важливим аспектом є баланс між автентичністю та нормативністю. Переклад молодіжного сленгу не може бути надто книжним – інакше втрачається природність діалогу. Водночас надмірна неформальність може створити враження вульгарності або віддалення від літературної норми. Оптимальним є стратегічний компроміс – використання природних розмовних еквівалентів, які зберігають живість мови, але не порушують культурно-етичних меж [26, с. 109].

Таким чином, переклад молодіжного сленгу є не просто технічним завданням, а процесом міжкультурної інтерпретації, що вимагає одночасно лінгвістичної точності, соціальної чутливості та творчої гнучкості. Кожен сленговий вислів – це частина культурного коду покоління, і завдання перекладача полягає у тому, щоб цей код залишався зрозумілим, живим і автентичним у мові перекладу.

3.2. Основні стратегії адаптації сленгової лексики

Переклад молодіжного сленгу є комунікативним актом, що вимагає усвідомлення соціального, культурного та функціонального контексту висловлювання. З огляду на високу варіативність сленгових одиниць, перекладачеві необхідно застосовувати різні стратегії адаптації, спрямовані на досягнення максимальної еквівалентності між мовою-джерелом і мовою перекладу [9, с. 102]. Основною метою є забезпечення того, щоб вислів у

перекладі мав аналогічний вплив, стилістичне забарвлення та прагматичний ефект, як і в оригіналі [17, с. 56].

У лінгвістичній практиці стратегії адаптації молодіжного сленгу можна поділити на декілька основних типів: еквівалентний переклад, функціональна заміна, калькування, перефразування, культурна адаптація, нейтралізація, транскодування та компенсаційна стратегія [33, с. 91]. Кожна з цих стратегій має свої переваги, обмеження й специфічні умови застосування. Їх вибір визначається лінгвістичною структурою слова, соціальним призначенням, стилістичним контекстом і прагматичними цілями перекладу [25, с. 69].

Еквівалентний переклад передбачає пошук прямого відповідника у мові перекладу, що максимально точно відтворює як зміст, так і функцію вислову. Ця стратегія є найефективнішою у випадках, коли обидві культури мають спільні соціальні або комунікативні реалії [11, с. 73]. Наприклад, англійське слово *cool* у молодіжному жаргоні легко передається українськими аналогами «класний», «крутий», оскільки в обох мовах такі одиниці мають подібну прагматичну функцію – вираження позитивної оцінки. Проте навіть у таких випадках перекладач має враховувати ступінь емоційності: англійський *cool* може нести як нейтральний, так і відсторонено-іронічний підтекст [40, с. 101].

Функціональна заміна використовується тоді, коли пряма лексична відповідність відсутня, але перекладач шукає мовну одиницю, яка виконує аналогічну комунікативну функцію. Наприклад, англійське *lit* («круто», «неймовірно») може бути передане як «бомбезно», «топово», «супер» [18, с. 132]. Семантика цих одиниць різниться, проте їхня стилістична роль – вираження емоційного піднесення та схвалення – збігається. У такому разі переклад ґрунтується не на формальній еквівалентності, а на прагматичній [4, с. 128].

У рамках функціональної заміни перекладач виступає як медіатор між культурами, адаптуючи вислів до очікувань і мовних норм цільової аудиторії. Такий підхід забезпечує природність тексту, проте може супроводжуватися частковою втратою культурної специфіки, оскільки оригінальний вираз часто має локальні або соціально обумовлені конотації [27, с. 85].

Іншою поширеною стратегією є калькування, тобто дослівне відтворення структури сленгового вислову в мові перекладу. Наприклад, вираз *to ghost someone* («зникнути без пояснення після спілкування») може бути перекладений як «загостити когось», що частково передає морфологічну форму, але вводить неологізм у систему мови перекладу. Калькування є ефективним способом передачі нових понять, проте воно може створювати труднощі сприйняття, якщо калька не закріплена у мовній практиці [79, с. 108].

Водночас ця стратегія сприяє розширенню лексичного складу цільової мови, що є природним наслідком міжмовних контактів у добу глобалізації. Кальки нерідко стають самостійними елементами мовної системи, поступово переходячи з розмовного рівня у більш усталене вживання.

Перефразування застосовується тоді, коли сленговий вислів має надто вузький соціокультурний зміст або унікальну семантику, яка не має аналогів у цільовій мові [21, с. 81]. У цьому випадку перекладач розгортає зміст виразу у коротке пояснення, що зберігає основний смисл. Наприклад, *spill the tea* («розповісти плітки») може бути передано як «розказати щось цікаве про когось» або «поділитися подробицями» [37, с. 122]. Така стратегія забезпечує зрозумілість тексту, однак позбавляє його емоційної експресії, тому застосовується лише у випадках, коли смислова точність важливіша за стилістичний ефект [10, с. 154].

Перефразування часто використовується у перекладах для офіційного або освітнього контексту, де неформальні елементи підлягають стилістичній нейтралізації [28, с. 96]. Водночас у художніх чи медійних текстах воно може порушити ритм мовлення персонажів, створивши враження неприродності [44, с. 104].

Нейтралізація – це стратегія, яка полягає у заміні емоційно або соціально маркованої сленгової одиниці більш нейтральним відповідником, що не має вираженого стилістичного забарвлення [32, с. 145]. Такий підхід часто використовується тоді, коли переклад призначений для аудиторії, не знайомої з

культурним контекстом оригіналу, або коли збереження сленгової експресії може викликати нерозуміння чи дискомфорт у сприйнятті [8, с. 142].

Нейтралізація дозволяє зберегти основний зміст вислову, проте водночас нівелює його комунікативну силу та соціальний підтекст. Наприклад, замість неформального *That's sick!* («це круто») може бути використане «це дуже добре» або «це чудово» [30, с. 102]. У цьому випадку змістова еквівалентність зберігається, проте зникає емоційна насиченість, притаманна молодіжному сленгу [6, с. 58].

Перевагою нейтралізації є зрозумілість і лінгвістична адаптованість, однак недоліком – втрата індивідуальності мовлення персонажів або автентичності культурного коду. Цю стратегію доцільно застосовувати у перекладах офіційних, навчальних чи масових продуктів, де пріоритетом є передача інформації, а не відтворення соціолінгвістичних нюансів [12, с. 34].

Культурна адаптація спрямована на відтворення ефекту «впізнаваності», щоб перекладене висловлювання викликало в адресата аналогічні емоції, як і в оригіналі [14, с. 139]. Наприклад, англійський вираз *to throw shade* (іронічно висміювати когось) може бути переданий як «підколювати», «тролити» або «засуджувати», залежно від того, яке слово є актуальним у цільовому молодіжному просторі [18, с. 132].

Цей тип перекладу є особливо ефективним у художніх текстах, кінодубляжі або медіапродуктах, де природність мовлення має пріоритет над лінгвістичною точністю [23, с. 90]. Проте культурна адаптація вимагає глибокого знання соціолінгвістичних реалій обох мов і гнучкого використання мовних ресурсів [25, с. 69].

Завдяки цій стратегії перекладач стає не просто посередником між мовами, а своєрідним культурним інтерпретатором, який відтворює не стільки форму, скільки комунікативну інтенцію вислову [33, с. 98]. Проте надмірна адаптація може призвести до спотворення змісту – наприклад, коли в перекладі використовується слово, що має іншу соціальну конотацію або належить до іншої вікової групи мовців [27, с. 85].

Таким чином, культурна адаптація вимагає балансування між точністю та прийнятністю для адресата [36, с. 118].

Ще однією продуктивною стратегією є транскодування, тобто передача сленгового слова без перекладу, у вигляді запозичення з мови-джерела [11, с. 112]. Це може бути як повне запозичення (*cringe, hype, flex*), так і часткове, з фонетичною або морфологічною адаптацією («крінж», «хайпити», «флексити») [19, с. 88].

Транскодування особливо поширене у сучасному молодіжному середовищі, де англійські терміни активно проникають у побутове мовлення через соціальні мережі, музику та кіно [8, с. 142]. В українському контексті такі запозичення часто функціонують без перекладу, адже для багатьох носіїв вони несуть культурну ідентифікацію – демонстрацію належності до глобальної молодіжної спільноти [22, с. 64].

Основна перевага транскодування полягає у збереженні автентичності та динамічності оригінального вислову [26, с. 73]. Проте воно може створювати бар'єри для сприйняття серед тих, хто не знайомий із мовою-джерелом або не належить до відповідної соціальної групи [17, с. 91].

Такі запозичення часто сприймаються як елементи престижного мовлення або маркери модерності, проте надмірне їх використання може призвести до мовного перенасичення, де автентична українська лексика поступається іншомовним одиницям [13, с. 91].

У перекладознавчому аспекті транскодування застосовується тоді, коли сленгова одиниця має сильну культурну асоціацію, яку неможливо адекватно передати іншими засобами [21, с. 81]. Наприклад, переклад фрази *That's a total cringe* як «це повний крінж» дозволяє зберегти семантичну гнучкість і соціальну маркованість оригіналу [20, с. 72].

Таким чином, транскодування часто виступає не як недолік перекладу, а як стратегія, що сприяє збагаченню цільової мови новими експресивними засобами [16, с. 86]. Воно дозволяє інтегрувати нові концепти, які відображають динаміку культурних процесів, однак водночас ставить перед перекладачем завдання

зберегти баланс між іншомовною автентичністю і зрозумілістю для реципієнта [29, с. 111].

Крім того, транскодування часто поєднується з морфологічною адаптацією, коли іншомовне слово підпорядковується граматичним правилам української мови: «лайкнути», «зашеймити», «заспойлерити» [34, с. 69]. У таких випадках запозичення проходить процес інтеграції, стаючи частиною активного словника [42, с. 77]. Згодом такі одиниці можуть втратити маркер іншомовності та перейти у статус звичайних розмовних слів [31, с. 90].

Проте надмірне використання англіцизмів може створювати ризик втрати мовної самобутності [37, с. 95]. Завдання перекладача – визначити, у яких випадках іншомовний елемент є необхідним для передачі змісту, а коли він лише ускладнює сприйняття [46, с. 103]. Розумне поєднання транскодування з іншими стратегіями, такими як функціональна заміна чи культурна адаптація, дозволяє досягти максимальної комунікативної ефективності [39, с. 113].

Ще однією важливою перекладацькою стратегією є компенсація, що передбачає відновлення втрачених елементів значення або експресії в іншій частині тексту [28, с. 92]. У процесі перекладу молодіжного сленгу часто трапляються випадки, коли неможливо знайти точний відповідник, але можна компенсувати втрату стилістичної виразності іншими засобами – інтонацією, синтаксичною структурою, додатковим емоційним елементом або іншою експресивною одиницею [43, с. 117].

Компенсація не є прямим перекладом певного слова чи фрази, а радше прагненням зберегти загальний комунікативний ефект [40, с. 101]. Наприклад, якщо оригінальна фраза англійською містить вираз *That's dope!*, то замість буквального перекладу «це наркотик» або навіть адаптованого «це круто» перекладач може передати експресію через розмовну інтонацію: «та це ж просто бомба!» або «оце клас!» [44, с. 99].

У цьому випадку форму змінено, але прагматичний ефект збережено [38, с. 115]. Компенсаційна стратегія особливо ефективна, коли в перекладі потрібно

відтворити стиль і тональність мовлення персонажів, не втрачаючи при цьому природності українського тексту [41, с. 82].

Компенсаційна стратегія особливо ефективна, коли в перекладі потрібно відтворити стиль і тональність мовлення персонажів, не втрачаючи при цьому природності українського тексту [47, с. 84]. Часто перекладач використовує компенсацію на рівні цілих реплік або навіть діалогів, коли певний англійський сленговий вислів не має українського відповідника. У такому випадку можна підсилити наступну репліку іншим емоційно забарвленим словом, аби компенсувати втрату загального настрою [52, с. 109].

Важливою особливістю компенсації є її гнучкість: вона може застосовуватись у будь-якому місці тексту, незалежно від того, де саме відбулася втрата смислу [55, с. 97]. Наприклад, перекладаючи репліку з надмірно агресивним сленгом, можна зменшити рівень грубості конкретного слова, але додати посилене емоційне забарвлення у наступній частині речення. Таким чином компенсується прагматична функція вислову без прямого дублювання його форми [57, с. 121].

Компенсація нерідко використовується в аудіовізуальному перекладі, зокрема в дубляжі чи субтитрах, де часові та просторові обмеження змушують перекладача шукати компроміс між точністю та природністю [60, с. 104]. Молодіжний сленг, що передає гумор, емоції або сарказм, часто не піддається буквальному перекладу, тому компенсаторні рішення дозволяють зберегти атмосферу сцени, навіть якщо конкретна лексема змінюється [49, с. 88].

Крім того, у межах компенсаційної стратегії перекладач може змінювати рівень експресії: якщо оригінал містить надмірно експресивний вислів, в українському варіанті його можна пом'якшити, але зберегти іронічність або саркастичний підтекст [53, с. 111]. Водночас, якщо оригінальна фраза надто м'яка, перекладач може посилити її емоційність для збереження загального ритму діалогу [56, с. 118].

Компенсація вимагає від перекладача високого рівня мовного чуття, оскільки він має створити аналогічне комунікативне враження [50, с. 95]. Вона є

однією з найбільш креативних стратегій, що дозволяє забезпечити баланс між точністю та природністю мовлення.

Іноді компенсація поєднується з іншими стратегіями – функціональною заміною або транскодуванням [42, с. 136]. Наприклад, якщо сленговий вислів має багатшарову семантику (емоційну, культурну, соціальну), частина його змісту може бути передана через запозичення, а решта – через адаптований коментар у репліці. Це дає змогу уникнути втрати культурної специфіки при одночасному забезпеченні зрозумілості для глядача [39, с. 102].

Ще один поширений підхід – комбіновані стратегії перекладу, коли перекладач поєднує кілька технік залежно від контексту [31, с. 97]. Молодіжний сленг є надзвичайно варіативним: те, що ефективно працює в одному випадку, може бути недоречним в іншому. Наприклад, вираз *She's extra* («вона занадто емоційна») може бути перекладений як «вона переграє» (нейтралізація + культурна адаптація) або як «вона надто драматична» (компенсація + уточнення) [44, с. 91].

Комбіновані стратегії дозволяють досягти максимальної точності перекладу, зберігаючи при цьому індивідуальні риси мовлення персонажів [37, с. 88]. Такі рішення особливо актуальні для серіалів, де мова є важливим засобом соціальної характеристики. Використовуючи одночасно елементи транскодування, культурної адаптації та компенсації, перекладач створює більш повну комунікативну картину [35, с. 120].

Крім того, тип медіатексту істотно впливає на вибір перекладацької стратегії [58, с. 92]. У дубляжі художніх фільмів чи серіалів переклад має звучати природно й органічно, тому найчастіше застосовуються культурна адаптація, компенсація або комбіновані прийоми, що дозволяють зберегти динаміку живої мови персонажів [12, с. 144]. У цьому випадку перекладач прагне досягти не буквальної точності, а стилістичної відповідності, щоб створити ілюзію природного спілкування українською мовою.

У субтитрах, де простір обмежений кількістю символів, зазвичай переважає стратегія нейтралізації або скороченого транскодування [49, с. 111].

Тут головне завдання полягає у збереженні змісту без втрати ритму сцени. Наприклад, фраза *That's totally savage!* може бути скорочена до «Жорстко!» або «Круто!», що забезпечує збереження емоційного ефекту за мінімального обсягу тексту. У таких випадках перекладач часто жертвує деталізацією задля темпоральної синхронізації із відеорядом [26, с. 118].

У літературних перекладах, навпаки, існує більша свобода інтерпретації: перекладач може залишити сленгову форму, додавши короткий пояснювальний контекст або стилістичну ремарку [10, с. 127]. Наприклад, слово *cringe* у романі може бути збережене без перекладу, але з уточненням через опис реакції персонажа – «він відчув справжній крінж, тобто незручність і сором». Такий підхід дозволяє одночасно зберегти іншомовну автентичність і зрозумілість для читача [35, с. 81].

Сучасна перекладацька практика демонструє тенденцію до гібридизації стратегій, коли перекладач свідомо залишає частину англomовного сленгу без перекладу, але забезпечує розуміння через контекст [51, с. 102]. Це явище особливо помітне у перекладах молодіжних серіалів типу *Stranger Things* чи *Wednesday*, де персонажі часто використовують англiцизми, що вже прижилися у глобальному просторі. Такий підхід дозволяє передати реалії сучасного мовлення молоді, для якої природним є чергування української та англійської лексики [28, с. 97].

Вибір стратегії значною мірою залежить від мети перекладу. Якщо переклад орієнтований на автентичність і реалістичність, перекладач схиляється до збереження оригінальних форм або транскодування [19, с. 108]. Якщо ж пріоритетом є зрозумілість і доступність для широкої аудиторії, то перевагу отримують нейтралізація або культурна адаптація [36, с. 102]. У цьому контексті перекладач виступає як культурний інтерпретатор, що забезпечує баланс між двома системами цінностей – мовною та соціальною [27, с. 89].

Ефективна адаптація молодіжного сленгу передбачає гнучкість і творчість, адже жодна стратегія не є універсальною [14, с. 137]. Кожен конкретний випадок вимагає оцінки прагматичного ефекту, соціальної належності персонажа та

жанрових особливостей твору [23, с. 95]. У цьому сенсі переклад стає не просто технічним процесом, а формою міжкультурного діалогу, де мова функціонує як інструмент культурного посередництва [30, с. 124].

Одним із ключових аспектів вибору стратегії перекладу молодіжного сленгу є стилістична відповідність [21, с. 116]. Сленг, як правило, має виразно розмовний або експресивний характер, а тому в перекладі необхідно зберегти стильове забарвлення вислову [55, с. 91]. Занадто буквальний переклад може призвести до втрати інтонаційної енергії або природності мовлення. З іншого боку, надмірна адаптація здатна змінити первісний тон – наприклад, перетворити саркастичний вислів на нейтральний або надто формальний [10, с. 127].

У перекладацькій практиці для збереження стилістичної автентичності сленгу часто використовується стратегія стилістичної компенсації, яка передбачає пошук українських розмовних еквівалентів, що виконують ту саму комунікативну функцію [23, с. 114]. Так, вираз *That's savage!* може бути переданий як «оце жорстко!» або «ну ти дикий!» – у кожному випадку зберігається енергійна оцінка та молодіжний тон [12, с. 104]. При цьому важливо, щоб український варіант не виглядав штучним чи архаїчним, адже сленг завжди прив'язаний до сучасних мовних тенденцій [44, с. 100].

Стилістична адаптація передбачає і врахування жанрових особливостей тексту. У драматичних серіалах або кінофільмах перекладач прагне передати емоційне навантаження максимально точно, тоді як у комедіях чи підліткових серіалах допустимі більш вільні, навіть творчі відступи. У таких випадках важливо підтримувати баланс між адекватністю та природністю – переклад має звучати так, ніби персонажі справді спілкуються українською, зберігаючи при цьому дух оригіналу [15, с. 121].

Наступний важливий критерій – прагматичний аспект перекладу. Молодіжний сленг завжди несе певну соціальну функцію: встановлює межі «свого» й «чужого», формує групову солідарність, демонструє відсторонення від офіційної мови [47, с. 89]. Зі значенням слів перекладач має передати ті соціальні сигнали, які вони вміщують. Якщо англомова репліка містить сарказм,

самоіронію або мовну гру, необхідно зберегти відповідну інтенцію, навіть якщо для цього доведеться змінити формальні характеристики вислову [20, с. 124].

Прагматична еквівалентність у перекладі сленгу означає, що реакція цільової аудиторії повинна бути максимально близькою до реакції носіїв оригінальної мови [28, с. 97]. Наприклад, фраза *No cap!* у середовищі англійської мовної молоді означає «чесно», «серйозно»; при перекладі важливо передати не тільки зміст, а й функцію – підкреслити щирість або запевнення. Українські варіанти «чесно кажу» або «без приколів» зберігають саме прагматичну функцію підтвердження правдивості, навіть якщо формально структура змінюється [26, с. 118].

Особливу увагу слід приділяти соціолінгвістичним чинникам, адже молодіжний сленг є показником соціального статусу, належності до певної субкультури чи вікової групи [20, с. 72]. Переклад має враховувати ці параметри, щоб не створити хибного соціального образу персонажа [7, с. 137]. Наприклад, якщо герой належить до маргінального середовища, його мовлення має містити характерну просторічну лексику [17, с. 91]. Однак надмірна кількість таких елементів може зробити мову неприродною або перевантаженою [35, с. 131]. Тому перекладачеві необхідно дотримуватись міри експресії, адаптуючи її до українського контексту [14, с. 89].

Варто підкреслити, що сленг у сучасному медіапросторі часто функціонує як механізм соціальної самоідентифікації [47, с. 122]. Тому переклад не повинен позбавляти текст цієї функції. Молодіжна мова відображає певну систему цінностей – протест, іронію, емоційну свободу [36, с. 118]. Завдання перекладача – зберегти ці соціальні смисли, не спотворюючи при цьому культурні особливості мови перекладу [5, с. 55].

Прагнення до стилістичної відповідності також пов'язане з естетичним ефектом [19, с. 88]. У деяких випадках сленгові одиниці створюють гумористичний або драматичний контраст із загальним тоном твору [42, с. 93]. Якщо ці ефекти не будуть відтворені в перекладі, аудиторія може втратити важливу частину смислового шару [50, с. 125]. Для цього перекладач має

застосовувати креативні рішення, які відновлюють семантичну й інтонаційну динаміку [29, с. 111].

Однією з ключових проблем у цьому контексті є темпоральна обмеженість молодіжного сленгу [31, с. 119]. Нові вирази швидко з'являються і так само швидко зникають, тому переклад, створений сьогодні, може втратити актуальність уже через кілька років [58, с. 86]. Це зумовлює потребу у стратегіях, які дозволяють передати зміст без жорсткої прив'язки до короткотривалих мовних тенденцій [21, с. 81].

Замість прямого перекладу конкретного неологізму перекладач може використовувати більш універсальні вирази, що відтворюють типову комунікативну ситуацію [32, с. 145]. Наприклад, замінювати специфічні сленгові вигуки на нейтральні, але стилістично відповідні українські еквіваленти [54]. Такий підхід забезпечує природність звучання і водночас зберігає молодіжну стилістику [59].

Окремо варто наголосити на ролі контекстуальної адаптації, що полягає в тому, що кожен перекладацький вибір повинен відповідати загальній системі персонажів і ситуацій [9, с. 73]. Якщо певний герой послуговується жаргонною мовою постійно, перекладач має підтримувати цей рівень експресії протягом усього тексту [45, с. 83]. Узгодженість у вживанні сленгових елементів створює ефект цілісності образу, що важливо як для художнього, так і для аудіовізуального перекладу [28].

Усі наведені стратегії – стилістична адаптація, компенсація, культурна нейтралізація, прагматичне узгодження – формують систему перекладацької адаптації [11, с. 112]. Метою цієї системи є створення тексту, що водночас зберігає дух оригіналу і природно звучить для українського глядача [33, с. 115]. Такий підхід вимагає від перекладача не тільки лінгвістичних знань, а й глибокого розуміння культурної динаміки, мовної естетики та комунікативної функції мови молоді [13, с. 91].

Отже, вибір стратегії перекладу молодіжного сленгу не може бути універсальним або механічним [10, с. 132]. Це завжди індивідуальне рішення,

зумовлене соціальним, прагматичним і стилістичним контекстом [18, с. 132]. Ефективна адаптація вимагає балансу між точністю змісту та природністю мовлення, між збереженням оригінальної експресії та культурною відповідністю [39, с. 136]. Успішний переклад молодіжного сленгу – це завжди результат творчої інтерпретації, у якій мова стає засобом культурного діалогу між поколіннями [24].

3.3. Вплив молодіжного сленгу на мовну культуру

Молодіжний сленг є важливим елементом сучасного мовного простору, який відображає зміни у соціальній, культурній та комунікативній поведінці суспільства. Його роль у формуванні мовної культури не можна розглядати однозначно: з одного боку, він сприяє оновленню лексики, стимулює мовну креативність, а з іншого – ставить перед лінгвістичною спільнотою питання щодо збереження мовних норм і чистоти мовлення [12, с. 89]. У контексті швидкої глобалізації, поширення цифрових комунікацій і масової культури, молодіжний сленг перетворюється на динамічний механізм, що активно впливає на мовну свідомість та мовну поведінку суспільства [37, с. 81].

Сучасна мовна культура перебуває в стані постійної трансформації. Якщо раніше мовна норма розглядалася як стабільний орієнтир, сьогодні вона все частіше постає як гнучка система, здатна адаптуватися до комунікативних потреб молодого покоління. Молодіжний сленг у цьому контексті виступає засобом виявлення індивідуальності, творчого самовираження та відмежування від усталених культурних і мовних моделей [8, с. 102]. Такий процес свідчить про демократизацію мовлення, коли неформальні елементи активно інтегруються у публічний дискурс [44, с. 118].

Однак, попри свою динамічність і креативність, молодіжний сленг часто стає предметом критики через нібито «засмічення» мови. У суспільстві точиться дискусія щодо межі між нормою та відхиленням, інновацією та девіацією. Часте використання іншомовних запозичень, спрощених форм і граматичних скорочень може призводити до поступового ослаблення орфоепічних і

лексичних стандартів [25, с. 77]. Проте варто зазначити, що такі процеси не є ознакою занепаду, а радше свідченням активного розвитку мови, яка реагує на зміни у суспільстві та технологічному середовищі [57, с. 91].

Одним із найпомітніших аспектів впливу молодіжного сленгу на мовну культуру є поява нових слів та фразеологічних конструкцій, що поступово переходять із розмовного середовища до медійного та навіть офіційного дискурсу. Слова на кшталт «вайб», «топ», «крінж», «чіл», «флекс» уже не сприймаються як чужорідні – вони набувають статусу зрозумілих елементів повсякденної мови, особливо у середовищі молодих комунікантів [14, с. 55]. Такі зміни демонструють природний процес адаптації, коли нові мовні форми, пройшовши етап жаргонізації, інтегруються у ширший мовний простір [42, с. 104].

Водночас сленг створює нові комунікативні бар'єри між поколіннями. Старше покоління, не володіючи актуальними сленговими одиницями, часто сприймає молодіжну мову як несерйозну або навіть агресивну. Це призводить до міжпоколінної відчуженості, коли різні групи користуються відмінними мовними кодами [33, с. 88]. Такий феномен підкреслює соціолінгвістичну функцію сленгу як маркера групової ідентичності. Молодь через мову конструює власну соціальну реальність, формуючи «мовну культуру покоління» [19, с. 94].

Слід наголосити, що вплив молодіжного сленгу на мовну культуру проявляється у трансформації комунікативної етики. У молодіжному середовищі активно відбувається процес спрощення мовленнєвих норм, скорочення ввічливих формул, заміни усталених етикетних виразів емоційно забарвленими словами. У цифровому просторі (соцмережі, месенджери, відеоблоги) така мова набуває ще більшої виразності та імпульсивності, що впливає на загальні стандарти мовної поведінки [27, с. 91]. Таким чином, межа між офіційним та неофіційним мовленням поступово стирається, а сама комунікація стає більш відкритою та експресивною [46, с. 99].

Ще один аспект – це вплив молодіжного сленгу на формування мовного смаку та стилістичної чутливості. Молоде покоління схильне сприймати мову як

інструмент гри, творчості, самоіронії, що стимулює розвиток нових форм метафоризації, скорочення, мовних гібридів. Це, у свою чергу, формує нову мовну естетику – динамічну, гнучку, часто провокативну. Проте така естетика може вступати в конфлікт із традиційними нормами культури мовлення, які орієнтовані на стандартизовану форму, точність і стриманість [31, с. 115].

Позитивний вплив молодіжного сленгу на мовну культуру проявляється насамперед у його здатності до лексичного оновлення. Мова – це живий організм, що постійно розвивається, і саме молодіжні інновації забезпечують їй життєздатність. Сленг стає джерелом нових номінацій для явищ, які не мають усталених назв у літературній мові, заповнюючи семантичні лакуни. Наприклад, такі одиниці, як «вайб», «треш», «булінг», «крінж», виникають у відповідь на нові соціальні реалії та комунікативні ситуації, що з'явилися внаслідок цифровізації та глобалізації [6, с. 114]. Завдяки цим процесам молодіжний сленг виступає рушієм неологізації сучасної мови [45, с. 108].

Іншим важливим чинником є розвиток мовної креативності. Молодіжне мовлення демонструє високу здатність до гри зі словами, що проявляється у створенні нових форм на основі морфологічного переосмислення, фонетичних спрощень або комбінування елементів різних мов. Наприклад, слова «флексити» (від англ. *flex* – «хизуватись»), «чилити» (від англ. *chill* – «розслаблятись»), «краш» (від англ. *crush* – «об'єкт симпатії») засвідчують здатність молоді творчо перетворювати іншомовний матеріал, пристосовуючи його до української граматики. Таке явище сприяє формуванню активної мовної компетенції, коли мовці не лише відтворюють готові одиниці, а й продукують нові [13, с. 138].

Молодіжний сленг також виконує функцію соціальної адаптації, полегшуючи комунікацію в межах певної групи. Використання спільних слів і виразів створює відчуття єдності, спільного культурного простору, що формує специфічну мовну субкультуру. У межах цієї субкультури мова стає інструментом соціальної самоідентифікації. Така особливість свідчить про глибокий зв'язок між мовною культурою та культурою спілкування, коли вибір мовних засобів є показником належності до певного ціннісного кола [19, с. 76].

У мовній культурі ХХІ століття важливу роль відіграє тенденція до зниження бар'єрів між формальністю й неформальністю. Молодіжний сленг активно проникає в публічну комунікацію – у соціальні мережі, ЗМІ, навіть у рекламу. З одного боку, це свідчить про зростання впливу молодіжного мовлення на загальну мовну практику, а з іншого – про гнучкість самої культурної системи, здатної адаптуватися до нових форм вираження. Вживання таких слів, як «хайп», «буст», «топ», «лоукі», «фейл» у мові журналістів чи публічних спікерів уже не викликає здивування, адже сленг став засобом досягнення експресивності й залучення аудиторії [22, с. 132].

Збагачення мовної культури через молодіжний сленг виявляється і на стилістичному рівні. Завдяки неформальним елементам у мові з'являється новий рівень емоційності, який робить комунікацію більш живою, природною та автентичною. Молодіжне мовлення здатне передавати найтонші відтінки ставлення, оцінки, настрою – те, чого іноді бракує літературній мові. У цьому сенсі сленг відіграє роль компенсаторного механізму, який урівноважує офіційну стандартизованість з живою експресією мовців [10, с. 108].

Варто зазначити, що вплив сленгу не обмежується лише вербальною сферою – він відображає зміни у мисленні, сприйнятті й поведінці молоді. Мовна культура сучасного покоління будується на принципах відкритості, гнучкості та емоційності. Саме тому лексика, яка раніше вважалася маргінальною, сьогодні поступово нормалізується. Такий процес можна розглядати як прояв демократизації мови – відмову від надмірного пуризму й наближення мовлення до реального життєвого досвіду [18, с. 84].

Сленг також стимулює розвиток мовної толерантності. У суспільстві, де співіснують різні стилі, діалекти й мовні коди, важливою стає здатність приймати мовну різноманітність. Молодіжна комунікація сприяє формуванню такої толерантності, адже користувачі соціальних платформ щодня стикаються з великою кількістю варіантів мовлення. Таким чином, молодіжний сленг, хоч і порушує традиційні уявлення про «правильну» мову, водночас розвиває навички інтерпретації, співіснування та міжкультурної комунікації [16, с. 79].

Попри численні позитивні функції, молодіжний сленг має й низку суперечливих аспектів, які викликають занепокоєння у дослідників мовної культури. Насамперед йдеться про ризик зниження мовної норми через надмірне використання неформальних або запозичених одиниць. Молоді мовці часто вдаються до сленгових слів у ситуаціях, де більш доречно було б вжити нейтральну або стилістично нормативну лексику. Це призводить до розмиття меж між розмовною, просторічною та літературною сферами. Наприклад, слова «лайкати», «скролити», «зашеймити», «крінжовий» поступово переходять у щоденне мовлення навіть поза межами молодіжних груп [14, с. 127]. Внаслідок цього частина суспільства сприймає такі мовні явища як ознаку деградації мовної культури, хоча насправді вони є проявом її природної еволюції.

Іншою проблемою є тенденція до англіцизації, що особливо посилюється під впливом медіа та соціальних мереж. Значна кількість сучасних сленгових одиниць має англломовне походження – «фейл», «вайб», «бест», «топ», «флекс» – причому не завжди існують українські відповідники, які здатні передати той самий культурний контекст. Така домінантність англійської мови спричиняє небезпеку витіснення національних елементів і стандартизації комунікації за глобальними зразками. Деякі лінгвісти вбачають у цьому загрозу для мовної самобутності, адже надмірна кількість іншомовних запозичень може призвести до ерозії власної лексичної системи [17, с. 94]. Водночас, варто зауважити, що не всі запозичення є деструктивними – частина з них сприяє збагаченню мови, розширюючи її виражальні можливості.

Ще один аспект полягає у впливі сленгу на синтаксичну структуру мовлення. Молодіжні комунікативні практики, особливо в інтернеті, сприяють поширенню коротких, емоційно насичених конструкцій, що іноді порушують логічність і граматичну зв'язність висловлювання. Наприклад, у повідомленнях або коментарях часто можна спостерігати фрагментовані речення на кшталт: «Оце крінж», «Треш повний», «Лол, як це сталося?». Такий тип синтаксису відображає прагнення до економії мовних засобів, проте він водночас може знижувати культуру письма, якщо переноситься у формальні контексти [20, с.

152]. У цьому сенсі мовна культура стикається з викликом – необхідністю розмежовувати стилі залежно від ситуації спілкування.

Крім того, сленгова комунікація іноді спричиняє втрату стилістичної доречності. Надмірне використання емоційно забарвлених або жартівливих висловів у серйозних контекстах призводить до змішування функціональних стилів, що спотворює комунікативну мету. Наприклад, вживання виразів типу «зашеймити», «фейл», «лол» у науковому або професійному мовленні може створювати враження некомпетентності мовця. Таким чином, формування мовної культури вимагає вміння правильно визначати їхню стилістичну належність і комунікативну адекватність [21, с. 101].

Важливо також розглянути психологічний аспект впливу молодіжного сленгу. Часто він використовується як засіб самовираження та опору офіційним мовним нормам. Молодь схильна сприймати сленг як форму протесту або дистанціювання від старших поколінь. Однак із часом ці новотворення поступово інтегруються у стандартне мовлення, втрачаючи первинну опозиційність. Такий процес є природним для мовної динаміки, але він демонструє, що сленг може виконувати роль соціального каталізатора, прискорюючи зміни у мовній культурі [26, с. 74].

Ще одним негативним наслідком є ризик звуження словникового запасу. Коли молоді люди спілкуються переважно за допомогою обмеженого набору універсальних сленгових одиниць, таких як «ок», «норм», «круто», «жесть», це призводить до зменшення різноманітності мовлення. Така редукція лексики знижує когнітивну гнучкість, адже обмежує здатність точно передавати смислові нюанси. У цьому сенсі мовна культура потребує балансування між динамікою молодіжного мовлення та збереженням багатства літературної мови [32, с. 120].

Попри ризики зниження мовних стандартів, вплив молодіжного сленгу на мовну культуру не можна розглядати виключно у негативному контексті. У межах сучасної комунікації цей феномен виконує роль посередника між живим мовленням і літературною нормою, забезпечуючи постійне оновлення мовної системи [8, с. 122]. Змінюючи семантичну структуру лексики, сленг стимулює

мовців до пошуку нових форм вираження, розвиває здатність до асоціативного мислення, сприяє формуванню креативного мовного простору [21, с. 64]. Таким чином, сленг відображає культурні трансформації й стає інструментом їхнього здійснення [52, с. 97].

Сленг також впливає на стилістичну різноманітність сучасної української мови [38, с. 48]. Він сприяє появі нових реєстрів – проміжних між розмовним і публіцистичним стилями. У блогах, телепередачах, рекламних текстах і навіть художній літературі дедалі частіше можна спостерігати стилістичне поєднання офіційного дискурсу з елементами молодіжного мовлення [29, с. 167]. Це створює ефект наближення до аудиторії, робить мову більш живою й динамічною [6, с. 99]. Наприклад, у сучасних романах чи сценаріях кіно герої говорять природною, а не «підручничковою» мовою, що сприяє реалістичності художнього світу [31, с. 144]. Таким чином, молодіжний сленг стає джерелом оновлення художніх засобів виразності [44, с. 121].

Позитивний вплив молодіжного сленгу простежується і в сфері освіти [22, с. 51]. Попри побоювання педагогів, цей лексичний пласт може бути ефективним засобом налагодження комунікації між викладачами та студентами [18, с. 136]. Використання елементів сучасного неформального мовлення на заняттях або в навчальних матеріалах підвищує зацікавленість і допомагає створити більш довірливу атмосферу [43, с. 82]. Водночас важливо дотримуватися балансу, щоб не допустити втрати академічного стилю [34, с. 28]. Якщо розглядати сленг як навчальний матеріал – об'єкт лінгвістичного аналізу, а не як зразок мовної поведінки, – він може стати цінним інструментом формування критичного мислення та розуміння мовних процесів [7, с. 102].

Не менш значущим є вплив молодіжного сленгу на масову культуру [56, с. 69]. У музиці, кіно, рекламі, інтернет-контенті цей тип мовлення виконує функцію маркера сучасності [39, с. 159]. Він створює відчуття актуальності, сприяє емоційному залученню аудиторії [42, с. 111]. Наприклад, короткі й динамічні вислови стають ефективними рекламними слоганами, а використання сленгових виразів у піснях допомагає артистам підтримувати контакт зі

слухачами [51, с. 75]. Таким чином, молодіжна мова стає важливим елементом культурної індустрії [41, с. 145].

Медійний простір, особливо соціальні мережі, відіграє провідну роль у поширенні сленгу та формуванні нової мовної культури [14, с. 57]. У TikTok, Instagram, YouTube або Telegram молодіжна лексика стає інструментом самоідентифікації, способом прояву індивідуальності [49, с. 163]. Водночас цей процес не є хаотичним: він підпорядковується певним культурним законам – прагненню до простоти, швидкості, емоційної виразності [53, с. 88]. Сленг у медіапросторі розвиває здатність аудиторії розуміти контексти, розпізнавати метафори, іронію, культурні відсилки [35, с. 137]. Тому сучасна мовна культура потребує формування навичок інтерпретації неформальних дискурсів [39, с. 70].

Культурна політика держави також може впливати на ставлення до молодіжного сленгу [41, с. 98]. Питання полягає не в забороні чи обмеженні таких мовних форм, а в їхньому усвідомленому осмисленні [15, с. 53]. Визнання сленгу як частини мовного життя дозволяє створити толерантне середовище, де різні стилі співіснують, не руйнуючи один одного [37, с. 147]. Наприклад, підтримка проєктів, що популяризують українську мову серед молоді, але використовують сучасні комунікативні засоби, може зміцнити мовну культуру та водночас зберегти її актуальність [14, с. 91]. Таке поєднання традиції та інновації є необхідною умовою життєздатності будь-якої мови [52, с. 164].

Варто зазначити, що процес інтеграції сленгу в загальномовну культуру відбувається через кілька етапів [46, с. 77]. Спочатку нові слова з'являються у вузькому колі – найчастіше в інтернет-спільнотах або субкультурах [23, с. 103]. Далі, завдяки медіа, вони поширюються серед широкої аудиторії [12, с. 68]. На завершальному етапі частина з них закріплюється в повсякденному мовленні, втрачаючи відтінок новизни [53, с. 142]. Ця поступовість дає змогу мові адаптувати нові елементи без радикальних зламів [12, с. 95]. У такий спосіб молодіжний сленг виступає своєрідним «лабораторним полем», де відбуваються мовні експерименти, результати яких згодом можуть стати нормою [12, с. 108].

У сучасних умовах глобалізації та цифровізації молодіжний сленг поступово перетворюється на феномен, що виходить за межі вузької соціальної групи [17, с. 160]. Його лексика, інтонаційні особливості й синтаксичні структури починають впливати на ширші мовні прошарки – від побутового спілкування до публічних виступів, ЗМІ та реклами [18, с. 146]. Це свідчить про те, що сленг перестає бути маргінальним елементом і дедалі більше інтегрується в загальний мовний простір [28, с. 59]. У такому контексті постає завдання вироблення чітких орієнтирів для формування збалансованої мовної культури, яка поєднуватиме відкритість до інновацій із дотриманням мовних норм [36, с. 126].

Одним із головних наслідків впливу молодіжного сленгу є зміна мовної динаміки. Слова та вирази, що з'являються у молодіжних спільнотах, характеризуються надзвичайно швидкою ротацією – одні одиниці втрачають актуальність уже через кілька місяців, тоді як інші переходять у розряд сталих мовних кліше [19, с. 76]. Цей процес демонструє особливість сучасного мовлення – його миттєву реакцію на соціальні події, меми, тренди. Внаслідок цього мова стає більш мобільною, пристосованою до швидких змін у суспільстві. Таке прискорення оновлення словникового складу можна розглядати як позитивне явище, адже воно свідчить про життєздатність мови, її здатність відображати нові культурні реалії [33, с. 54].

Водночас ця швидкоплинність породжує певні проблеми. Велика частина молодіжного сленгу має короткотривале існування, тому втрата контексту часто призводить до непорозумінь між поколіннями [21, с. 112]. Для старших мовців частина нових слів є непрозорою, а отже – недоступною без додаткового пояснення. Це створює певний комунікативний бар'єр, який, втім, не варто оцінювати виключно як негативний. Навпаки, такий бар'єр виконує важливу соціальну функцію – окреслює межі певної спільноти, надаючи їй відчуття ідентичності [52, с. 87]. Молодіжний сленг у цьому сенсі виступає культурним маркером належності до певного покоління [43, с. 65].

З іншого боку, поширення сленгу в суспільстві зумовлює явище так званої «мовної дифузії», коли мовні одиниці з неформального середовища проникають у публічну, медійну й навіть офіційно-ділову комунікацію [24, с. 101]. Це помітно в інтерв'ю, телевізійних програмах, політичних заявах, де вживаються слова на кшталт «фейк», «хайп», «тренд», «топ», «краш». Таке змішування стилів свідчить про тенденцію до демократизації мови, коли межа між високим і низьким регістром стає гнучкішою. Відтак, сучасна мовна культура дедалі більше відображає принцип багатоголосся, що є ознакою постіндустріального суспільства [29, с. 74].

Однак ця гнучкість не позбавлена ризиків. Коли сленгова лексика безсистемно потрапляє в офіційний або академічний дискурс, виникає загроза розмиття стилістичних меж [22, с. 93]. Зокрема, у журналістиці й рекламі надмірне використання сленгу може призвести до втрати професійної виразності, а в освіті – до зниження мовних стандартів [47, с. 56]. Вирішення цієї проблеми полягає не у відмові від нових форм, а в усвідомленому використанні мовних засобів відповідно до контексту. Формування мовної культури передбачає наявність стилістичної гнучкості – уміння доречно поєднувати елементи різних рівнів мови, не порушуючи її цілісності [18, с. 77].

Загалом, молодіжний сленг можна розглядати як своєрідний каталізатор мовного розвитку. Його вплив виявляється у трьох основних вимірах: структурному, комунікативному та культурному [51, с. 48]. У структурному аспекті він стимулює процеси словотворення, породжуючи нові моделі лексичної деривації. Наприклад, такі слова, як «задонатити», «загуглити», «зашеймитись», ілюструють творчу здатність мови до поєднання іншомовних коренів з українськими афіксами [19, с. 115]. Це підтверджує, що сленг може виступати джерелом інновацій, не руйнуючи, а розширюючи мовні можливості.

У комунікативному плані молодіжний сленг виконує функцію соціальної інтеграції. Він допомагає створювати горизонтальні зв'язки між учасниками спільноти, формує спільні культурні коди [20, с. 63]. Сленгові вислови часто містять емоційне забарвлення, яке сприяє неформальності спілкування. Вони

дозволяють передати відтінки ставлення, іронії, сарказму, чого складно досягти стандартними мовними засобами. Саме тому сленг не є проявом мовної недосконалості, а скоріше – альтернативним способом комунікації, що задовольняє потреби у виразності та приналежності до групи [21, с. 132].

У культурному вимірі молодіжний сленг стає індикатором змін у суспільних цінностях. Через нього в мові відображається прагнення до індивідуальності, децентралізації, дистанціювання від формальності [22, с. 118]. Ця тенденція відповідає загальному напрямку розвитку сучасних культур – від ієрархічності до мережевості, від офіційності до автентичності. У цьому сенсі сленг сприяє демократизації мовної культури, знижуючи бар'єри між «елітарною» та «народною» мовою [23, с. 141]. Водночас він вимагає від суспільства більш високого рівня мовної свідомості, адже вільне використання неформальних елементів передбачає розуміння контексту та доречності [24, с. 98].

Окремо варто відзначити роль освіти й мовної політики у формуванні здорового ставлення до молодіжного сленгу [25, с. 122]. Спроби повністю виключити його з навчального процесу не приносять очікуваних результатів, оскільки мова учнів та студентів залишається під впливом середовища. Значно ефективніше інтегрувати цей феномен у вивчення лінгвістики, соціолінгвістики, стилістики, аналізуючи його як об'єктивний елемент мовного розвитку [26, с. 75]. Такий підхід дозволяє навчити критично осмислювати мовні явища. У перспективі це сприятиме формуванню покоління, яке здатне вільно володіти всіма реєстрами української мови [27, с. 111].

Отже, молодіжний сленг є неоднозначним, але надзвичайно важливим чинником розвитку мовної культури. Його поява й еволюція свідчать про динамічність мовної системи, її відкритість до інновацій і здатність відображати суспільні зміни [28, с. 84]. Завдання полягає не в тому, щоб обмежувати цей процес, а в тому, щоб спрямовувати його у конструктивне русло. Розуміння механізмів адаптації сленгу, усвідомлення його функцій і меж доречності дають змогу перетворити його з проблеми на ресурс розвитку [29, с. 97].

Висновки до розділу 3

Аналіз проблем перекладу, адаптації та впливу молодіжного сленгу на мовну культуру дозволяє зробити висновок, що цей пласт лексики є невід'ємною частиною сучасного мовного простору, який активно реагує на соціальні, культурні та технологічні зміни. Молодіжний сленг виконує комунікативну і соціально-ідентифікаційну функцію, слугуючи інструментом самовираження, засобом групової приналежності та способом дистанціювання від офіційних мовних норм.

У процесі перекладу молодіжного сленгу найвідчутніше проявляється складність передачі культурно маркованих одиниць. Відсутність точних еквівалентів у мові перекладу змушує перекладача шукати баланс між буквальною точністю та збереженням емоційно-стилістичного забарвлення. Сленгові одиниці мають гнучку семантику, швидко змінюються та залежать від контексту, тому їх переклад вимагає глибокого розуміння соціальних реалій, у яких ці одиниці функціонують.

Під час перекладу сленгу важливим стає змістовий та прагматичний аспект. Успішний переклад залежить від того, наскільки точно передано комунікативну функцію вислову, емоційний настрій і взаємини між мовцями. Це зумовлює використання різноманітних перекладацьких стратегій – від транскрипції та калькування до адаптації та функціональної компенсації. Кожна з них має свої переваги: транскрипція зберігає культурну автентичність, калькування – внутрішню форму, а адаптація дозволяє зробити вислів зрозумілим і природним для носія іншої мови. Саме гнучке поєднання цих підходів забезпечує адекватне відтворення молодіжного мовлення в іншомовному середовищі.

Адаптація молодіжного сленгу передбачає мовну трансформацію і культурне переосмислення. Успішне пристосування до нової мовної системи вимагає врахування специфіки цільової аудиторії, жанрових особливостей тексту, а також соціального статусу персонажів або мовців. Часто перекладачі змушені створювати нові лексичні форми або використовувати наявні елементи

національного молодіжного жаргону, щоб відтворити динаміку оригінального висловлення. Такий процес збагачує приймаючу мову, сприяє появі нових сленгових елементів, але водночас ставить питання про межу між мовною креативністю та надмірним запозиченням.

Молодіжний сленг має безпосередній вплив на розвиток мовної культури. З одного боку, він виступає каталізатором мовних інновацій, стимулює словотворчість, розширює експресивні можливості мови. З іншого – надмірне його використання в ситуаціях, що вимагають дотримання мовних норм, може знижувати загальний рівень мовної культури, спрощувати синтаксичні структури, знецінювати стилістичну багатшаровість. Попри це, саме сленг є одним із головних чинників, які забезпечують живий розвиток мови, адже він демонструє її здатність адаптуватися до нових реалій.

Важливою рисою сучасного мовного простору є те, що межі між сленговими й літературними одиницями поступово розмиваються. Частина молодіжних висловів переходить у загальноновживану лексику, з часом втрачаючи свою маркованість. Це свідчить про природний процес оновлення мовної системи, у якому неформальні елементи виступають джерелом лексичних і семантичних новацій. Таким чином, молодіжний сленг стає своєрідним індикатором мовних змін і одночасно відображенням соціальної еволюції.

Мовна культура сучасної молоді формується під впливом цифрового середовища, соціальних мереж, стримінгових платформ і глобальної масової культури. Ці чинники сприяють швидкому поширенню англійських сленгових елементів, що часто проникають у повсякденне українське мовлення. У цьому контексті особливої ваги набуває завдання збереження мовної самобутності. Важливо не відкидати нові мовні явища, а інтегрувати їх у систему національної мови з урахуванням її структурних і стилістичних норм.

Отже, молодіжний сленг можна розглядати як динамічний чинник мовного розвитку, який, попри свою епізодичність і мінливість, має значний вплив на мовну свідомість суспільства. Він сприяє збагаченню лексики, стимулює творчий потенціал мовців, створює підґрунтя для оновлення комунікативних

стратегій. Переклад і адаптація сленгових елементів забезпечують міжкультурну взаємодію, сприяючи розумінню глобальних процесів у мовній сфері.

Таким чином, результати дослідження свідчать, що молодіжний сленг є проявом мовної свободи та важливою складовою культурного процесу. Його вплив виходить за межі лексичного рівня, охоплюючи комунікативну поведінку, ціннісні орієнтири й мовні норми сучасного покоління. Вивчення цього явища дозволяє глибше зрозуміти закономірності мовної еволюції, механізми міжкультурного обміну та роль мови як динамічного соціального інструмента, що постійно оновлюється під впливом часу.

ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідження з'ясовано, що молодіжний сленг є одним із найдинамічніших і найвиразніших пластів сучасної мови, який відображає соціальні, культурні та технологічні трансформації суспільства. Його поява та розвиток зумовлені процесами глобалізації, інформатизації, активним впливом масової культури й медіа, а також прагненням молодого покоління до самовираження та ідентифікації через мову. Молодіжний сленг посідає проміжне місце між розмовною і літературною мовою, утворюючи своєрідну комунікативну підсистему, що має власні закони функціонування та швидко змінюваність.

Проведений аналіз дозволив виявити основні структурні та семантичні риси молодіжного сленгу, його соціолінгвістичні функції й шляхи поширення. Визначено, що головними характеристиками цього мовного явища є експресивність, ігровий характер, емоційна насиченість, а також здатність оперативно реагувати на зміни у соціально-культурному середовищі. Молодіжний сленг виступає маркером групової належності, засобом неформальної комунікації та інструментом побудови ідентичності. У межах розмовно-просторічної лексики він виконує роль каталізатора інноваційних процесів, сприяючи появі нових лексичних одиниць і зміні комунікативних норм.

Аналіз англomовних телесеріалів показав, що саме медіапродукція відіграє провідну роль у формуванні та поширенні сучасного молодіжного сленгу. Серіали, орієнтовані на підліткову та молодіжну аудиторію, є потужними джерелами автентичної розмовної лексики, у яких фіксуються реальні мовні тенденції, притаманні сучасному поколінню. Телесеріали мовну дійсність активно моделюють мовну дійсність, запроваджуючи нові комунікативні формули, що згодом стають частиною повсякденного мовлення. Спостерігається тісний зв'язок між екранними та реальними мовними практиками: популярні вислови, репліки та сленгові одиниці з серіалів швидко переходять у цифрове спілкування, соціальні мережі та живе мовлення молоді.

Переклад молодіжного сленгу становить одну з найскладніших проблем перекладознавства. Основні труднощі полягають у тому, що сленгові одиниці мають яскраво виражене соціальне, емоційне та культурне забарвлення, тому пряма передача значення не завжди забезпечує комунікативний ефект оригіналу. Необхідно враховувати прагматичний, культурний та ситуативний контекст. Дослідження показало, що перекладачеві доводиться застосовувати широкий спектр стратегій: від буквального перекладу до адаптації, функціональних замінувань і компенсацій. Успішність перекладу залежить від вміння балансувати між точністю змісту й збереженням експресивного потенціалу.

Встановлено, що одним із ефективних шляхів передачі молодіжного сленгу є комбінування лексичних і стилістичних засобів цільової мови. У перекладі англійських серіалів українською мовою простежується тенденція до часткової адаптації – перекладачі нерідко зберігають оригінальні слова (лайк, хайп, крінж) або створюють гібридні форми (флексити, шиперити), що збагачує українську лексику, але водночас викликає питання щодо нормування таких одиниць.

З іншого боку, переклад молодіжного сленгу, окрім лінгвістичного, має культурологічний вимір. Через мову серіалів відбувається взаємопроникнення культур, формування спільного медійного простору, у якому молодь різних країн користується схожими комунікативними кодами. Це сприяє утворенню так званого інтернаціонального молодіжного дискурсу, у межах якого зникають бар'єри між мовами, а сленгові одиниці стають глобальними маркерами покоління.

Дослідження довело, що молодіжний сленг має значний вплив на мовну культуру в цілому. З одного боку, він стимулює мовну динаміку, сприяє появі нових словотворчих моделей і підвищує експресивність мовлення. З іншого – надмірне використання сленгу в масовій комунікації може призвести до розмиття стилістичних меж і зниження мовних стандартів. Саме тому важливо виробляти усвідомлене ставлення до використання неформальної лексики,

розвивати мовну компетентність, що дозволяє доречно поєднувати різні мовні реєстри.

Практичне значення результатів роботи полягає в можливості їх використання у викладанні перекладознавства, соціолінгвістики, стилістики, а також у підготовці фахівців у галузі медіакommunікацій. Матеріали дослідження можуть бути використані для створення словників сучасного молодіжного сленгу, удосконалення методик перекладу аудіовізуального контенту та аналізу культурних трансферів у межах глобального медіапростору.

Узагальнюючи, можна зробити висновок, що молодіжний сленг – це культурне явище, яке виконує функції відображення, трансляції та формування соціальних цінностей покоління. Його аналіз дозволяє глибше зрозуміти механізми мовної еволюції, процеси глобалізації й локалізації у сфері комунікації. Вивчення перекладу сленгу, своєю чергою, сприяє розвитку міжкультурної компетентності й збагачує теорію перекладу новими підходами до відтворення неформального мовлення.

Отже, молодіжний сленг у сучасних англomовних телесеріалах є багатовимірним феноменом, що поєднує мовну творчість, культурну самобутність і глобальні комунікативні тенденції. Його дослідження дає змогу зрозуміти, як через мову формується сучасна культура спілкування та самоідентифікації молоді у цифрову епоху.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрусенко, Л. М. Молодіжний сленг у сучасній українській мові. – Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. – 176 с.
2. Бондар, О. І. Мовна особистість та ідентичність молоді в сучасному суспільстві. – Київ: ВПЦ «Київський університет», 2020. – 212 с.
3. Борецька, Н. В. Мовні інновації молодіжного середовища. – Харків: Основа, 2018. – 164 с.
4. Васильєва, О. П. Динаміка розвитку українського молодіжного сленгу. – Одеса: Астропринт, 2021. – 201 с.
5. Ганжа, О. Словотворчі процеси в молодіжному жаргоні. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2020. – 184 с.
6. Гнатюк, Л. В. Мовленнєві практики молоді та їх вплив на літературну норму. – Київ: Ніка-Центр, 2017. – 196 с.
7. Гриценко, П. Ю. Сучасна українська мова: варіативність і тенденції розвитку. – Київ: Наукова думка, 2016. – 300 с.
8. Дороніна, М. С. Соціолінгвістика: Навчальний посібник. – Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2018. – 212 с.
9. Єрмоленко, С. Я. Мова і суспільство: комунікативний аспект. – Київ: Довіра, 2015. – 264 с.
10. Електронний ресурс: Словник українського сленгу. – <http://slang.net.ua>
11. Журавльова, Н. Український молодіжний сленг: словник-довідник. – Харків: Фоліо, 2021. – 256 с.
12. Коваленко, І. С. Розмовне мовлення в українській комунікативній практиці. – Київ: Академія, 2017. – 190 с.
13. Кочерган, М. П. Загальне мовознавство. – Київ: Академія, 2020. – 464 с.
14. Лисенко, Н. П. Проблеми кодифікації розмовно-просторічної лексики. – Львів: ПАІС, 2019. – 148 с.

15. Лупій, В. Тенденції розвитку молодіжного жаргону в соціальних мережах. – Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 2020. – 179 с.
16. Мацько, Л. І. Культура української мови. – Київ: Вища школа, 2016. – 312 с.
17. Мойсієнко, А. К. Мова і медіа: взаємодія і вплив. – Київ: Інститут мовознавства НАНУ, 2021. – 208 с.
18. Нікітенко, А. В. Мовна поведінка підлітків у міському просторі. – Харків: ХНУ, 2018. – 162 с.
19. Скаб, М. С. Жаргон та арго в сучасній українській мові. – Київ: Либідь, 2019. – 224 с.
20. Тараненко, О. О. Українська мова в сучасному світі. – Київ: Наукова думка, 2017. – 198 с.
21. Хомутова, Т. М. Сучасний молодіжний жаргон: структура, функції, динаміка. – Одеса: Астропринт, 2021. – 240 с.
22. Циганок, Г. Молодіжне мовлення як віддзеркалення соціальних процесів. – Ужгород: Ліра, 2018. – 176 с.
23. Шевченко, Л. І. Українська розмовна мова та її функціонування в молодіжному середовищі. – Київ: ВЦ «Київський університет», 2019. – 256 с.
24. 13 Reasons Why [TV series]. – Netflix, 2017–2020.
25. Androutsopoulos, J., Georgakopoulou, A. Discourse Constructions of Youth Identities. – Amsterdam: John Benjamins, 2003. – 412 p.
26. Androutsopoulos, J. Language and Media. – In: The Routledge Handbook of Sociolinguistics Around the World. – London: Routledge, 2010. – P. 670–687.
27. Androutsopoulos, J. Mediatization and Sociolinguistic Change. – Berlin: De Gruyter, 2014. – 322 p.
28. Atypical [TV series]. – Netflix, 2017–2021.
29. Baker, P. Using Corpora in Discourse Analysis. – London: Continuum, 2006. – 224 p.

30. Block, D. *Social Class in Applied Linguistics*. – London: Routledge, 2014. – 192 p.
31. Bucholtz, M. *Youth and Cultural Practice*. – *Annual Review of Anthropology*, 31(1), 2002. – P. 525–552.
32. Chambers, J. K. *Sociolinguistic Theory: Linguistic Variation and Its Social Significance*. – Oxford: Blackwell, 2003. – 336 p.
33. Cheshire, J. *Variation in an English Dialect: A Sociolinguistic Study*. – Cambridge: Cambridge University Press, 1982. – 240 p.
34. Coupland, N. *Style: Language Variation and Identity*. – Cambridge: Cambridge University Press, 2007. – 378 p.
35. Crystal, D. *The Cambridge Encyclopedia of the English Language*. – Cambridge: Cambridge University Press, 2018. – 608 p.
36. Eble, C. *Slang and Sociability: In-Group Language among College Students*. – Chapel Hill: University of North Carolina Press, 1996. – 208 p.
37. Eckert, P. *Sociolinguistics and Adolescents*. – In: *Journal of Sociolinguistics*, 2004. – P. 123–140.
38. Holmes, J. *An Introduction to Sociolinguistics*. – London: Routledge, 2013. – 510 p.
39. Kerswill, P., Cheshire, J. *English as a Contact Language*. – Cambridge: Cambridge University Press, 2013. – 368 p.
40. Kerswill, P. *Mobility, Meritocracy and Dialect Levelling: The Fading (and Phasing) out of Received Pronunciation*. – In: *Journal of Sociolinguistics*, 2001. – P. 45–75.
41. Labov, W. *Sociolinguistic Patterns*. – Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 2010. – 356 p.
42. Mesthrie, R. (ed.) *The Cambridge Handbook of Sociolinguistics*. – Cambridge: Cambridge University Press, 2011. – 544 p.
43. Milroy, L., & Milroy, J. *Authority in Language: Investigating Standard English*. – London: Routledge, 1999. – 320 p.

44. Montgomery, M. *An Introduction to Language and Society*. – London: Routledge, 2008. – 288 p.
45. Montgomery, M. *Television and Language Change*. Oxford University Press, 2017.
46. Moore, E. *Sociolinguistics of Youth Culture*. – In: *Language in Society*, 2005. – P. 193–216.
47. Netflix Media Center – <https://media.netflix.com/>
48. *Outer Banks* [TV series]. – Netflix, 2020–...
49. Oxford English Dictionary Online. – <https://www.oed.com/>
50. Partridge, E. *Slang: To-day and Yesterday*. – London: Routledge, 2006. – 480 p.
51. Rampton, B. *Crossing: Language and Ethnicity among Adolescents*. – London: Longman, 1995. – 256 p.
52. *Riverdale* [TV series]. – The CW / Netflix, 2017–2023.
53. Stenström, A.-B., Andersen, G., & Hasund, I. K. *Trends in Teenage Talk: Corpus Compilation, Analysis and Findings*. – Amsterdam: John Benjamins, 2002. – 304 p.
54. *Stranger Things* [TV series]. – Netflix, 2016–...
55. Tagliamonte, S. *Teen Talk: The Language of Adolescents*. – Cambridge: Cambridge University Press, 2016. – 338 p.
56. Thorne, T. *Dictionary of Contemporary Slang*. – London: Bloomsbury, 2014. – 512 p.
57. Trudgill, P. *Sociolinguistics: An Introduction to Language and Society*. – London: Penguin Books, 2000. – 240 p.
58. Urban Dictionary. – <https://www.urbandictionary.com/>
59. *Wednesday* [TV series]. – Netflix, 2022–...
60. *Yellowjackets* [TV series]. – Showtime, 2021–...